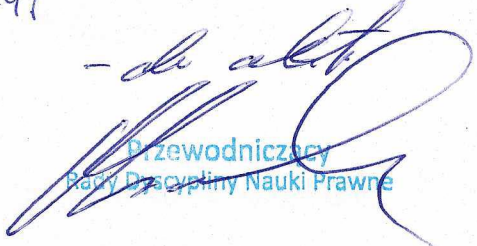

Wpł. 8.02.2024r
MR

Przewodniczący
Pary Dyscypliny Nauki Prawne
dr hab. Wojciech Morawski prof. UMK

prof. dr hab. Włodzimierz Wróbel
Katedra Prawa Karnego
Uniwersytetu Jagiellońskiego

Ocena

dorobku naukowego dr. Damiana Wąsika sporządzona w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego

I. Uwagi ogólne

Warunki nadania stopnia doktora habilitowanego zostały unormowane w art. 219 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (dalej jako p.s.w.n.). Zgodnie z tym przepisem stopień doktora habilitowanego nadaje się osobie, która:

- 1) posiada stopień doktora;
- 2) posiada w dorobku osiągnięcia naukowe albo artystyczne, stanowiące znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny, w tym co najmniej,
 - a) 1 monografię naukową wydaną przez wydawnictwo, które w roku opublikowania monografii w ostatecznej formie było w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt lit. a, lub
 - b) 1 cykl powiązanych tematycznie artykułów naukowych opublikowanych w czasopiśmie naukowym lub w recenzowanych materiałach z konferencji międzynarodowych, które w roku opublikowania artykułu w ostatecznej formie były ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. b, lit b
 - c) zrealizowane oryginalne osiągnięcie projektowe, konstrukcyjne, technologiczne lub artystyczne,
- 3) wykazuje się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej.

Recenzent powołany w postępowaniu habilitacyjnym dr. Damiana Wąsika powinien

zatem ocenić, czy Kandydat spełnia powyższe warunki.

Stopień doktora nauk prawnych został nadany Panu Damianowi Wąsikowi przez Radę Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warmińsko – Mazurskiego 21 października 2011 r. Rozprawa doktorska nosiła tytuł: Przesłębstwa przeciwko wyborom i referendum. Promotorem rozprawy był prof. dr hab. Stanisław Pikulski (prof. UWM)

II. Ocena osiągnięć naukowych uzyskanych po otrzymaniu stopnia doktora nauk prawnych, wskazanych przez Habilitanta jako „znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauki prawne” zgodnie z art. 219 ust. 1 pkt 2 lit. b p.s.w.n.

1. Wybór problematyki badawczej

W „Autoreferacie” jako osiągnięcie naukowe uzyskane po otrzymaniu stopnia doktora stanowiące znaczny wkład w rozwój dyscypliny „nauki prawne” Habilitant wskazuje cykl publikacji *„których przedmiotem jest prawnokarna, prawnomedyczna i prawnodowodowa ocena zjawiska błędu medycznego, jego charakterystyka z uwzględnieniem specyfiki wykonywania różnych zawodów medycznych, a także przybliżenie kwestii odpowiedzialności karnej za tego typu czyny”*.

Do tego cyklu publikacji Habilitant włączył 16 artykułów opublikowanych w latach 2016- 2022. Jedenaście z tych artykułów znalazło się na łamach 3 czasopism (Prokuratura i Prawo, Wojskowy Przegląd Prawniczy, oraz Studia Prawnoustrojowe) ujętych w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. b ustawy — Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Pozostałe z artykułów opublikowano w księgach pamiątkowych lub jubileuszowych (3) oraz pracy zbiorowej (1). W przypadku pięciu artykułów ich współautorem jest prof. dr hab. Bogusław Sygit, w przypadku jednego dr Natalia Wąsik). W dokumentacji przewodu habilitacyjnego złożono oświadczenia prof. B.Sygita oraz dr N.Wąsik, iż udział Habilitanta w przygotowaniu każdego z artykułów wynosił 80%.

Tematyka poruszona przez Habilitanta była już przedmiotem opracowań monograficznych – w tym sensie nie jest nowatorska, choć odnosi się do jednego z kluczowych zagadnień z obszaru styku prawa medycznego i prawa karnego. Niewątpliwie w zakresie rozważanych w prawoznawstwie problemów odnoszących się do błędu

medycznego pojawiają się zjawiska nowe, w szczególności z obszaru nowych technologii oraz zmian następujących w związku z tym w systemie prawnym. Z uwagi na istotne znaczenie społeczne zawsze aktualnym zagadnieniem badawczym, pozostanie w odniesieniu do prawnych ocen błędy medycznego, analiza praktyki stosowania prawa i badania empiryczne z tego obszaru. Modyfikacjom ulega także standard międzynarodowy dotyczący w szczególności bezpieczeństwa medycznego. Jak wynika z deklaracji Habilitanta, cykl prezentowanych przez niego artykułów miał także skupić się na specyfice błędu medycznego i jego ocen prawnych w odniesieniu do konkretnych specjalizacji i zawodów medycznych. Takie ujęcie zasługiwałoby na pozytywną ocenę i miałoby potencjał uzyskania nowatorskich rezultatów badawczych

2. Struktura rozważań i wymagania formalne

Habilitant wskazał, że na cykl artykułów naukowych, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt 2 lit b p.s.w.n. składają się następujące publikacje:

1. Orzekanie zakazu wykonywania zawodu lekarza z perspektywy kierunku aktualnej polityki karnej [w:] T. Grzegorzczak, R. Olszewski (red.), *Verba volant, scripta manent. Proces karny, prawo karne skarbowe i prawo wykroczeń po zmianach z lat 2015-2016. Księga pamiątkowa poświęcona Profesor Monice Zbrojewskiej*, Warszawa 2016, ISBN 978-83-8092-595-3, s. 429-447 (współautor prof. zw. dr hab. Bogusław Sygit), ;

2) Zbędne zabiegi chirurgiczne – wybrane aspekty medyczne i prawnokarne [w:] B. Hołyst (red.), *Przyszłość prawa. Księga pamiątkowa XX-lecia Wydziału Prawa i Administracji*, Warszawa 2017, ISBN 978-83-6405-498-3, s. 523-528 (współautor prof. zw. dr hab. Bogusław Sygit),

3) Wyłączenie biegłego na podstawie art. 193 § 3 k.p.k. na przykładzie spraw karnych o błędy w sztuce lekarskiej [w:] B. Hołyst, J. Duży, P. Grzegorzczak, Z. Wardak, D. Wąsik (red.), *Doprawdy litość to zbrodnia. Księga jubileuszowa z okazji 70. urodzin Profesora Bogusława Sygita*, Łódź 2018, s. 787-796 (współautor dr Natalia Wąsik);

4) Błąd medyczny w praktyce pielęgniarskiej – ujęcie prawnokarne [w:] M. Mrówczyński, T. Knepek (red.), *Prawo publiczne wobec problemów społecznych i*

gospodarczych, Bydgoszcz 2020, ISBN 978-83-8018-345-2, s. 197-208 (współautor prof. dr hab. Bogusław Sygit);

5) Śmierć na stole operacyjnym (mors in tabula) jako konsekwencja błędu w sztuce lekarskiej, Prokuratura i Prawo 2016, nr 12, s. 41-62;

6) Odpowiedzialność za narażenie pacjenta na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia a procedury anestezyjologiczne, Prokuratura i Prawo 2017, nr 2, s. 32-60 (współautor prof. zw. dr hab. Bogusław Sygit);

7) Odpowiedzialność karna lekarza dentysty za błąd medyczny, Prokuratura i Prawo 2017, nr 3, s. 5-32;

8) Ocena prawnokarna zakażeń w szpitalu, Prokuratura i Prawo 2017, nr 4, s. 40-60;

9) Opiniowanie sądowo-lekarskie w sprawach dotyczących zgonów okołoperacyjnych, Prokuratura i Prawo 2017, nr 7-8, s. 149-167;

10) Wskazania aktualnej wiedzy medycznej w świetle odpowiedzialności karnej za błędy w sztuce lekarskiej, Studia Prawnoustrojowe 2017, nr 36;

11) Błędy w sztuce lekarskiej w praktyce lekarza medycyny rodzinnej – aspekty prawnokarne i prawnomedyczne, Prokuratura i Prawo 2018, nr 5, s. 43-64;

12) Błędy i nieprawidłowości w wykonywaniu zawodu farmaceuty w ujęciu prawa karnego i prawa medycznego, Prokuratura i Prawo 2021, nr 2, s. 46-77;

13) Błędy i uchybienia w ratownictwie medycznym – wybrane uwagi prawnokarne i prawnomedyczne, Prokuratura i Prawo 2021, nr 4, s. 16-53;

14) Dokumentacja medyczna jako dowód w sprawach karnych, Wojskowy Przegląd Prawniczy 2019, nr 3, s. 88-103;

15) Odpowiedzialność karna za błędy medyczne w fizjoterapii, Wojskowy Przegląd Prawniczy 2021, nr 2, s. 106-127;

16) Stwierdzenie zgonu osoby żyjącej jako przykład błędu w sztuce lekarskiej – perspektywa prawnokarna i prawnomedyczna, Prokuratura i Prawo 2022, nr 7-8, s. 141-166 (współautor prof. zw. dr hab. Bogusław Sygit).

Należy podkreślić, że artykuły opublikowane w ramach cyklu powinny stanowić ekwiwalent monografii. Zgodnie z Poradnikiem Rady Doskonałości Naukowej (2021 r.) "...cykl powiązanych tematycznie artykułów naukowych powinien odpowiadać, jeśli chodzi

o wartość naukową rozprawie habilitacyjnej w dotychczasowym jej rozumieniu. Ponadto, potwierdzenie istnienia cyklu jest możliwe, gdy poszczególne publikacje, zebrane w jedną całość, wskazują na oryginalne rozwiązanie problemu naukowego, wnosząc znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny naukowej. Oznacza to, że wykazanie istnienia cyklu w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego nie powinno sprowadzać się do podjęcia przez recenzenta pracy koncepcyjnej. Istnienie cyklu zakłada co do zasady świadomość jego tworzenia, podobnie jak w odniesieniu do rozprawy doktorskiej czy uprzednio habilitacyjnej, również od powiązanego tematycznie cyklu publikacji należałoby oczekiwać, że jest on aktualny i uwzględnia stan wiedzy na dzień rozpoczęcia postępowania”.

W perspektywie tych kryteriów, ich spełnienie przez wskazane przez Habilitanta artykuły, które miałyby się składać na cykl, budzi wątpliwości. Już sam fakt, że Habilitant nie formułuje jednoznacznego tytułu owego cyklu, poprzestając na formule opisowej, staje się sygnałem braku homogeniczności tych publikacji. Część z nich faktycznie koncentruje się na analizie błędów w sztuce medycznej w kontekście wykonywania szczegółowych specjalizacji i zawodów medycznych (poz. 4, 6, 7, 11, 12, 13, 15), pozostałe wszakże opracowania donoszą się w sposób wybiórczy do pewnych typów błędów w sztuce medycznej (poz. 2, 5, 16, 8.), jeden ma charakter ogólny (poz. 10), dwa artykuły dotyczą wąskich aspektów proceduralnych (wyłączenie biegłego, dokumentacja medyczna jako dowód w sprawie karnej), jeden tekst dotyczy środka karnego w postaci orzekania zakazu wykonywania zawodu lekarza.

Same wątpliwości co do spójnego charakteru cyklu nie stanowiłyby może najistotniejszego problemu, gdyby nie kolejne kryterium, które nakazuje oceniać oryginalność rozwiązania naukowego zaproponowanego w cyklu oraz znaczący wkład w daną dziedzinę naukową.

Nie ulega wątpliwości, że przedmiot postępowania habilitacyjnego wyznacza wniosek Habilitanta. To on bowiem jest uprawniony do wskazania tego osiągnięcia naukowego, które ma stanowić przedmiot oceny w perspektywie wymogów określonych w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym. Skoro Habilitant wskazał, że owym przedmiotem ma być konkretny zespół artykułów, to ten właśnie zespół (o ile spełnia cechy cyklu) powinien stać się przedmiotem oceny w perspektywie kryterium nowatorstwa. Trudno

bowiem z przyczyn czysto formalnych mówić o „znacznym wkładzie w daną dziedzinę nauki” określonego cyklu artykułów, w sytuacji, gdy prezentowane w nich określone tezy i badania zostały już wcześniej opublikowane i funkcjonują w obrocie naukowym. Taka sytuacja zachodzi w przypadku części artykułów wskazanych przez Habilitanta jako elementy cyklu. Zawarte w nich tezy były już bowiem wcześniej publikowane w szczególności w opracowaniu „Mors in tabula w teorii i praktyce śledczej” (Bydgoszcz 2016). Dokładna analiza, wskazuje, że w niektórych artykułach całe fragmenty tekstu zostały do nich przeniesione *in extenso* z tej wcześniej opublikowanej pracy, która jednak nie została wskazana jako podstawa wniosku habilitacyjnego. Dotyczy to w szczególności artykułów z poz. 5, 9, 3, 4). Pominięcie tych artykułów przy dokonywaniu oceny, czy wskazane przez Habilitanta teksty stanowią cykl, powoduje, że materia rozważań wykraczająca poza zakres wcześniejszego opracowania książkowego, jest niehomogeniczna, przyczynkowa, dotyczy zagadnień, które łącznie nie stanowią całościowej analizy określonego (w tej zresztą sytuacji trudnego do zdefiniowania) zagadnienia badawczego. Trudno bowiem uznać za cykl publikacji w rozumieniu art. 219 ust. 1 p.o.s.w artykułów, których wspólnym mianownikiem jest wyłącznie ogólny zakres tematyczny w postaci prawa medycznego, karnego czy nawet błędu medycznego. Zakwalifikowanie danych artykułów to tak ogólnego obszaru tematycznego nie czyni z nich jeszcze cyklu, jeżeli nie wykazują one między sobą określonych związków czy nie pozwalają na odtworzenie określonej struktury całości.

3. Cel, tezy, metody badawcze, zakres badań oraz ocena treści rozważań

Ujęte w zakres cyklu artykuły naukowe mają bardzo podobną strukturę, zaś Habilitant posługiwał się bardzo zbliżoną metodą w ich tworzeniu. Analiza rozpoczyna się od bardziej lub mniej szczegółowej prezentacji treści regulacji prawnych, bardzo często ograniczonej do przytoczenia *in extenso* brzmienia przepisów czy ich streszczenia. Następnie Habilitant prezentuje wybrane fragmenty uzasadnień wyroków sądowych (SN, NSA, TK, sądy powszechne), niestety często na zasadzie kompilacji dosłownych tekstów ograniczając własny wkład do wprowadzania stosownych łączników między tymi fragmentami lub intytulacji poruszanych w danym orzeczeniu problemów. Następnie ten

sam zabieg wykonywany jest w odniesieniu do ogólnych zagadnień dotyczących błędu medycznego oraz relewantnych przepisów prawa karnego, przy czym wówczas cytowana materia są wybrane tezy dogmatyczne i interpretacyjne prezentowane w literaturze przedmiotu. W kolejnej części Autor przedstawia opisy konkretnych spraw karnych pochodzących z materiału aktowego, przy czym niestety trudno ustalić, w oparciu o jaką metodologię dokonany został wybór tego materiału. Analiza konkretnych spraw także zawiera w sobie przekopiowane fragmenty uzasadnień wyroków sądowych, które w tych sprawach zapadły, co ma chyba zdaniem Autora wystarczać za problematyzację zagadnień w sprawach tych występujących. Brak jest w większości wspomnianych artykułów oryginalnych tez lub wniosków badawczych, które w odniesieniu do rozważań dogmatycznych i teoretycznych stanowiłyby jakieś novum w literaturze przedmiotu. Z drugiej strony materiał empiryczny nie jest prezentowany, ani analizowany w sposób, który pozwoliłby na sformułowanie ogólnych tez dotyczących faktycznej praktyki stosowania prawa, ograniczając się do prezentacji konkretnych stanów faktycznych.

Ta ogólna charakterystyka w większym lub mniejszym stopniu odnosi się do większości artykułów poddanych ocenie.

1. *Orzekanie zakazu wykonywania zawodu lekarza z perspektywy kierunku aktualnej polityki karnej [w:] T. Grzegorzcyk, R. Olszewski (red.), Verba volant, scripta manent. Proces karny, prawo karne skarbowe i prawo wykroczeń po zmianach z lat 2015-2016. Księga pamiątkowa poświęcona Profesor Monice Zbrojewskiej, Warszawa 2016, (współautor B.Sygit)*

Praca powstała w oparciu o materiał aktowy (60 spraw) z obszaru całego kraju z okresu 10 lat. Nie wskazano na szczegółową metodologię doboru akt, co znacznie utrudnia weryfikację wyników badań. Wyniki te zresztą przedstawiono w aspekcie ilościowym. Artykuł zawiera omówienie istoty zakazu wykonywania zawodu, ograniczając się w tym zakresie do powszechnie znanych tez wykładniczych. Autorzy wskazali, że w badaniach aktowych sądy w dwóch przypadkach orzekły zakaz wykonywania zawodu, choć zarzucone lekarzowi przestępstwo nie dotyczyło bezpośrednio udzielania świadczeń zdrowotnych, ale czynności o charakterze administracyjnym (poświadczenie nieprawdy, fałszowanie dokumentów korupcja). Autorzy krytykując te rozstrzygnięcia, uważają, że

zawód lekarza jest czymś szerszym niż tylko spełnianie świadczeń medycznych. Teza ta jest formułowana w komentarzach, także do Kodeksu karnego, nie jest to więc teza szczególnie nowa, natomiast ustaleniem krytycznie analizowanym jest fakt występowania w praktyce zawężającej interpretacji terminu „zawód lekarza”, ograniczająca go wyłącznie do działań ściśle leczniczych. Weryfikacja drugiej hipotezy badawczej (prewencyjny charakter zakazu) jest bardziej rozwinięta – zaprezentowano tylko jedno orzeczenie, w którym do owej funkcji prewencyjnej się odwołano. Autorzy uznają to orzeczenie za trafne. Ale nie bardzo wiadomo, czy w pozostałych analizowanych przypadkach dochodziło do błędów w tym zakresie, czy wręcz przeciwnie. Autorzy wskazują natomiast na sposób rozumienia i wpływ dyrektywy prewencji indywidualnej na orzekanie zakazu. Rozważania w tym zakresie są interesujące i oryginalne. Niepoprawna metodologicznie jest natomiast teza, w myśl której „wyniki przeprowadzonych badań aktowych pozwoliły ponad wszelką wątpliwość potwierdzić, że założenia prewencji indywidualnej powinny mieć podstawowe, a nawet priorytetowe znaczenie dla orzeczenia zakazu wykonywania zawodu lekarza”. Hipoteza badawcza dotyczyła bowiem faktów (ustalenia jak wygląda praktyka), a nie tego jak powinna ta praktyka wyglądać (to Autorzy zresztą wcześniej ustalają w oparciu o treść obowiązującego prawa). Autorzy formułują tezę, że błędne orzekanie środka karnego zakazu wykonywania zawodu wynika z automatyzmu w podejściu do represyjnej funkcji zakazu. W tekście przedstawiono więc oryginalne tezy badawcze dotyczące praktyki stosowania prawa, sformułowano także szczególne dyrektywy orzekania zakazu działalności zawodowej wobec lekarza.

2. *Zbędne zabiegi chirurgiczne – wybrane aspekty medyczne i prawnokarne.* [w:] B. Hołyst (red.), *Przyszłość prawa. Księga pamiątkowa XX-lecia Wydziału Prawa i Administracji, Warszawa 2017* (współautor B.Sygit)

Nie bardzo wiadomo czemu, w opracowaniu akurat ograniczono się do zabiegów chirurgicznych. Nie ma niestety odniesienia do aktualnej literatury przedmiotu. Kompletnie niezrozumiałe jest, w odniesieniu do zbędnego zabiegu chirurgicznego, odwołanie się wyłącznie do literatury anglosaskiej i formułowanie tezy, że wymagana jest wówczas umyślność – takiego warunku nie można przyjąć (i nie przyjmuje się) na gruncie polskiej dogmatyki prawa karnego. Nie wiadomo, dlaczego dla Autorów „zbędny zabieg” to tylko

taki zabieg, który jest wynikiem zamierzonego wprowadzenia pacjenta w błąd. W takim przypadku zgoda pacjenta nie jest relewantna i zachodzą oczywiste warunki do pociągnięcia lekarza do odpowiedzialności karnej za naruszenie zdrowia pacjenta oraz za czyn karalny wykonania zabiegu lekarskiego bez zgody pacjenta (być może kwalifikacja ta podlega redukcji na zasadzie wyłączenia wielości ocen w prawie karnym). Autorzy nie przedstawiają argumentów przemawiających za poprawnością sformułowanej przez siebie definicji projektującej, stąd nie wiadomo jaka jest jej użyteczność (poza przyjęciem w tym przypadku umyślnego charakteru działań). Niezrozumiałe jest stawianie tezy, że zbędne zabiegi medyczne kwalifikowane są do przestępstw białych kołnierzyków (tak w jednej z cytowanych prac). Oczywiście, jeżeli uznać ów zabieg za oszustwo, to wówczas, jak każde inne oszustwo, będzie to przestępstwo związane z wykorzystaniem określonej pozycji społecznej. Odnosi się wrażenie, że Autorzy postanowili przedstawić w publikacji analizy zaprezentowane w kilku opracowaniach z kręgu kultury anglojęzycznej bez odniesienia do polskiego systemu prawnego. Dopiero w końcowej części artykułu Autorzy wskazują na możliwe kwalifikacje „zbędnego zabiegu” na gruncie prawa polskiego i sami powołują się na art. 286 k.k. Niestety ten fragment analizy jest bardzo skrótowy. W grę wchodzi przecież, niezależnie od przestępstwa oszustwa, także art. 155 k.k., czy 156 k.k. lub 157 k.k. A nieporozumieniem jest w tym przypadku przywoływanie przez Autorów także art. 192 § 1a k.k., bo takie stanowisko oznaczałoby penalizację każdego zabiegu bez zgody z typu kwalifikowanego, a przecież w zakresie zastosowania art. 192 są także zbiegi uzasadnione, wykonywane w sposób odpłatny. Autorzy zdają się chyba tego nie dostrzegać, co jest oczywistym błędem.

Trudno jest dopatrzeć się w tej publikacji istotniejszych oryginalnych ustaleń badawczych, występują w niej natomiast uproszczenia i błędy merytoryczne.

3. *Wyłączenie biegłego na podstawie art. 193 § 3 k.p.k. na przykładzie spraw karnych o błędy w sztuce medycznej [w:] B. Hołyst, J. Duży, P. Grzegorzczak, Z. Wardak, D. Wąsik (red.), Doprawdy litość to zbrodnia. Księga jubileuszowa z okazji 70. urodzin Profesora Bogusława Sygita, Łódź 2018 (współautor N. Wąsik)*

Tekst ma charakter przyczynkarski. Sprowadza się do wskazania kilku przykładów, kiedy w sprawach medycznych zachodzą podstawy do wyłączenia biegłego. Przykłady

dość typowe i niekontrowersyjne. Trudno dopatrzeć się w tekście jakiejś oryginalnej tezy badawczej i nowości.

4. *Błąd medyczny w praktyce pielęgniarskiej – ujęcie prawnokarne.* [w:] M. Mrówczyński, T. Knepka (red.), *Prawo publiczne wobec problemów społecznych i gospodarczych, Bydgoszcz 2020*, (współautor B.Sygit)

Także i ten artykuł powtarza ten sam schemat co w przypadku innych publikacji wskazanych przez Habilitanta jako części cyklu. Pojawiają się więc te same rozważania o błędzie opis historyczny rozwoju opieki pielęgniarskiej oraz sprawozdawcze omówienie literatury przedmiotu i tekstu stosownych przepisów. Następnie Autorzy powielają te same ogólne rozważania dotyczące pozycji gwaranta, interpretacji art. 155 k.k. i 160 k.k. oraz błędu, nie wychodząc poza powszechnie znane zagadnienia, a następnie uzupełniają artykuł ilustracją z badań aktowych prezentując cztery znane im sprawy karne. Nie daje to żadnej podstawy metodologicznej do formułowania jakichkolwiek ogólniejszych tez. Tekst uzupełniony jest katalogiem ewentualnych naruszeń zasad wykonywania zawodu przez pielęgniarkę, będących prostym zaprzeczeniem zawartych w przepisach prawa szczegółowych norm wyznaczających standard wykonywania tego zawodu.

Nie dostrzegam w tym tekście żadnej oryginalnej i nowatorskiej tezy, która mogłaby zostać uwzględniona przy ocenie całości cyklu jako znacznego wkładu naukowego w rozwój dyscypliny.

5. *Śmierć na stole operacyjnym (mors in tabula) jako konsekwencja błędu w sztuce lekarskiej*” *Prokuratura i Prawo 2016 nr 12*

W tekście tym nie odnalazłem żadnych oryginalnych ustaleń w zakresie prawoznawstwa, natomiast praca w ogromnej części pokrywa się - czego nie zaznaczono w tekście - z wydaną wcześniej książką Habilitanta „Mors in tabula w teorii i praktyce śledczej” (Bydgoszcz 2016 r.). Tekst na stronie na str. 43 pochodzi ze s. 15 książki, na s. 44 ze s. 16 i 18 książki, na s. 45 ze s. 20 książki, na s. 46 ze s. 20, 21 książki, na s. 47 ze s. 22 książki, na s. 48 ze s. 23, 24, 26 książki, na s. 49 ze s. 26,27 książki, na s. 50 ze s. 27, 97, 101 książki, na s. 51 ze s. 102,103 książki, na s. 52 ze s. 104, 105 książki, na s. 53 ze s. 105, 109 książki, na s. 54 ze s. 109, 110 książki, na s. 55 ze s. 110, 114 książki, na

s. 56 ze s. 115, 116 książki, na s. 57 ze s. 116, 133 książki), na s. 58 ze s. 136, 137 książki, na s. 59 ze s. 137, 139, 170 książki, na s. 60 ze s. 170, 11, 60, 31 książki, na s. 61 ze s. 31, 32, 365, 46 książki). To zdumiewające, że artykuł składa się wyłącznie z kompilacji wcześniej opublikowanego tekstu i nie zostało to w żaden sposób zaznaczone w publikacji, ani niewychwycone w procesie recenzyjnym przed opublikowaniem artykułu w czasopiśmie Prokuratura i Prawo. Pojawiające się w przypisach powołania do wspomianej wcześniej opublikowanej książki są sporadyczne i nie wskazują, że artykuł zawiera dosłowne cytaty i przeniesienia całych partii wcześniej opublikowanego tekstu. Do paradoksalnych efektów prowadzi to w podsumowaniu artykułu, który składa się z fragmentów wprowadzenia (sic!) do książki i pojedynczych dosłownych zdań zaczerpniętych z różnych miejsc książki. Niezależnie więc od oceny merytorycznej artykułu, ze względów formalnych nie może on w żadnym zakresie zostać uznany za element „znacznego wkładu w dziedzinę nauki”, skoro jest w istocie ponownym opublikowaniem wcześniej wydanej już opracowania, które nie stanowi przedmiotu postępowania habilitacyjnego

Niezależnie od tego należy wskazać, że nie bardzo wiadomo, jaki jest cel poszukiwań Autora odnośnie definicji prawnej śmierci w związku z zabiegiem operacyjnym. W szczególności Autor nie uzasadnił, iż formułowanie takiej definicji ma jakieś szczególne znaczenie w perspektywie prawa karnego. Nie jest też jasne, w jakim celu Autor tworzy definicje projektujące. Tym bardziej, że Autor deklaruje, że wchodzi mu „prawnokarne aspekty śmierci”. Autor nie wyjaśnia, co takiego specyficznego występuje zjawisku śmierci okołoperacyjnej w perspektywie błędu medycznego, czego nie ma w innych przypadkach tego błędu i dlaczego w perspektywie prawa karnego zachodzi potrzeba wyodrębnienia tego typu błędów sztuce lekarskiej.

Same rozważania Autora dotyczące błędu w sztuce medycznej są powtórzeniem powszechnie znanych poglądów w tym zakresie. Wyodrębniając przypadki, w których w ramach badań aktowych wskazano na zgon związany z zabiegiem medycznym, z nieznanymi przyczynami Autor nie posiłkuje się koncepcją obiektywnego przypisania skutku stanowiącą współcześnie w prawie karnym podstawowy instrument rozstrzygnięcia problemu współprzyczynienia. Autor błędnie interpretuje orzecznictwo sądowe w zakresie prawnokarnej ochrony dziecka poczętego jako człowieka – wskazując, że w przypadku

cesarskiego cięcia kryterium tym jest podjęcie pierwszej czynności medycznej zmierzającej do przeprowadzenia takiego zabiegu, a w przypadku konieczności medycznej przeprowadzenia takiego zabiegu - zaistnienie medycznych przesłanek takiej konieczności (w istocie w orzecznictwie SN wskazuje się już na możliwość zaistnienia takiej konieczności, nie ma także żadnego znaczenia dla tej ochrony „żądanie kobiety” przeprowadzenia zabiegu cesarskiego cięcia)

W podsumowaniu artykułu Autor stwierdza, że problematyka mors in tabula jest niewątpliwie złożona. Teza ta jest niewątpliwie trafna w perspektywie medycznej, ale w rozważaniach Autora nic nie wskazuje na to, by owa złożoność występowała w perspektywie prawnej, a przynajmniej tego aspektu brak jest w opublikowanym artykule. Wnioski zaprezentowane w podsumowaniu są oczywiste – że śmierć okołoperacyjna może być następstwem niepowodzenia leczniczego albo błędu w przeprowadzeniu zabiegu. Trudno uznać, że wnioski te cokolwiek wnoszą w perspektywie nauki prawa karnego czy prawa medycznego.

Jeżeli zaś chodzi o badania empiryczne, to opis metodologii przeprowadzonych badań aktowych ograniczono do stwierdzenia, że podstawą tych badań było 70 postępowań karnych prowadzonych w latach 2000-2015, bez jakiegokolwiek wskazania na sposób doboru akt. Nie bardzo też wiadomo, jaki jest cel przeprowadzonej przez Autora analizy materiału aktowego, w szczególności, czy chodzi o stwierdzenie jakichś zależności statystycznych, czy też wskazanie wszystkich możliwych przypadków choć wówczas próby generalizacji są w żadnym aspekcie nie uprawnione, bo nie wiadomo ile takich przypadków w rzeczywistości wystąpiło.

Zastrzeżenia budzi warsztat opracowania. Tytułem przykładu można wskazać, że już w pierwszym zdaniu Autor stwierdza, że wiedza na temat przyczyn i charakteru zjawiska śmierci śródoperacyjnej jest niewielka – odwołując się na poparcie tej tezy do opracowania z 1948 r.(!) r. W przypisie siódmym, natomiast na powołanie tezy, co do 10% - 15% przypadków zgonu naturalnego w przypadku śmierci gwałtownej, powołuje się na podręczniki medycyny sądowej, z których ostatni jest został wydany w 1990 roku. Trudno więc uznać te dane za aktualne. Autor pomija natomiast podstawowe monografie dotyczące poruszanej przez niego tematyki (np. T.Sroka: Odpowiedzialność karna za niewłaściwe leczenie”, Warszawa 2013)

6. *Odpowiedzialność za narażenie pacjenta na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia a procedury anestezyjologiczne* Prokuratura i Prawo 2017, nr 2, s. 32-60 (współautor B.Sygit)

Tekst ten w pierwszej części jest wyłącznie sprawozdawczy, cytujący stosowne regulacje prawne i omawiający dostępną już literaturę przedmiotu. Powtarzane są więc te same powszechnie znane tezy interpretacyjne dotyczące art. 160 k.k. Następnie w artykule prezentowane są opisy - ilustracje typów błędów medycznych w działaniach anestezyjologicznych. Formułowane są tezy co do sposobu postępowania z powołaniem się na bliżej niezidentyfikowane badania Autorów. Odnosi się wrażenie, że fragmenty tekstu są cytatami z opinii sądowych przedstawianych w konkretnych sprawach. Autorzy powołują się też na bliżej nieokreśloną „praktykę postępowań sądowych w sprawach dotyczących błędów medycznych” Brak jest natomiast odniesienia się do źródeł wiedzy o tej praktyce – to zasadnicze błędy metodologiczne, co do wskazywanego standardu postępowania przy znieczuleniach.

W tekście szeroko wykorzystuje się inny wcześniej publikowany tekst (książka „Mors in tabula w teorii i praktyce śledczej” (Bydgoszcz 2016 r.) bez wskazywania, że są to dosłowne cytaty. Jest to szczególnie naganne mając na uwadze fakt, że artykuł został opublikowany jako opracowanie przygotowane wspólnie z innym autorem (B.Sygit), podczas gdy źródło zaczerpniętych fragmentów tekstu to książka, która wskazuje na wyłącznie na autorstwo Habilitanta. I tak, tekst na s 32 pochodzi ze s. 31, na s. 33 ze s. 40, 41. na s. 34 ze s. 41, na s. 38 ze s. 39, na s. 39, ze s. 40, s. na 40 ze s. 41, 42, na s. 41 ze s. 42, 43, na s. 42 ze s. 43, 44, na s. 43 ze s. 106, 104, na s. 44 ze s. 107, 108, na s. 45 ze s. 107, 108, 109, na s. 46 ze s. 136, na s. 47 ze s. 136, 137, na s. 48 ze s. 273, 274, na s. 49 ze s. 274 (przekopiowano nawet błędy literowe np. „podpjęczynówkowe” – zamiast prawidłowo podpajęczynówkowe), na s. 50 ze s. 199, na s. 51 przyp. 28 ze s. 200,

Tekst na str. 34 - 37 to cytaty z rozporządzenia MZ z dnia 16 grudnia 2016 r. Na stronie 37 brak jest wskazania źródła standardu dotyczącego transportu pacjenta po zakończonym znieczuleniu (prawdopodobne źródło tp rozporządzenie MZ z 1998 r.), tekst na str. 52 pokrywa się z fragmentami uzasadnienia wyroku SA w Szczecinie (sygn. akt I ACa 338/12)

7. Odpowiedzialność karna lekarza dentysty za błąd medyczny. Prokuratura i Prawo 2017, nr 3

Pierwsza część artykułu ma charakter odtwórczy i polega na przedstawieniu rozwoju zawodu dentysty w ujęciu historycznym, z odwołaniem do znanych opracowań w tym zakresie. Następnie Autor, podobnie jak w poprzednio omawianych tekstach wskazanych przez Habilitanta jako część cyklu, cytuje przepisy prawne dotyczące wykonywania zawodu dentysty i ogólne zasady udzielania świadczeń zdrowotnych, także zawarte w Kodeksie Etyki Lekarskiej (s.7-11). W dalszej części artykułu Autor przedstawia powszechnie znane ogólne zasady odpowiedzialności lekarza za błąd medyczny, kompilując przy okazji (bez zaznaczania, że są to dosłowne cytaty) fragmenty z uzasadnień orzeczeń sądowych (s. 12-14). Następnie, za dostępną literaturą, przedstawia typologie naruszeń zasad wykonywania zawodu dentysty (s. 15). Kolejna część pracy w zamierzeniu Autora miała być poświęcona analizie przeprowadzonych badań aktowych. Niestety, poza stwierdzeniem, że owe badania dotyczą 32 losowo wybranych spraw z lat 2011-2016, nic więcej nie wiadomo o metodologii tych badań. Analiza tych spraw sprowadza się do opisu tego, w związku z jaką procedurą dentystyczną doszło do naruszenia standardu udzielania świadczeń (błędu) oraz oczywistych stwierdzeń o konieczności przestrzegania określonych reguł postępowania oraz stosowania się przez pacjenta do zaleceń lekarza. Samo przedstawienie charakterystyki medycznej błędów, do których doszło w badanych sprawach, bez ich analizy prawnej, nie stanowi szczególnego osiągnięcia naukowego w zakresie nauk prawnych. Tam zaś, gdzie Autor decyduje się na podjęcie takiej analizy (np. w odniesieniu do autonomii pacjenta), wnioski, do których dochodzi są dość oczywiste i nie odbiegają od powszechnej wiedzy dotyczącej prawnego standardu ogólnej relacji zachodzącej między pacjentem i lekarzem. Trudno znaleźć odpowiedź na pytanie, czym miałyby się różnić ta relacja w przypadku zabiegów dentystycznych. Zastanawiające jest także pomijanie przez Autora w analizie prawnej powszechnie dziś przyjmowanej koncepcji obiektywnego przypisania skutku (zob. s. 24). Lektura całości opracowania prowadzi do wniosku, że trudno odnaleźć w nim oryginalne też z zakresu prawoznawstwa i raczej nosi ono cechy materiału szkoleniowego.

8. *Ocena prawnokarna zakażeń w szpitalu Prokuratura i Prawo 2017 nr 4*

W pierwszej części praca ma charakter sprawozdawczy: relacjonuje literaturę w zakresie znaczenia terminu „zakażenie szpitalne”, oraz omawia regulacje ustawowe w zakresie nadzoru epidemiologicznego. Dotyczy to także fenomenologii zakażeń szpitalnych (fenomenologii zaniedbań). W tekście powtórzony jest podobny schemat, jak w innych artykułach Habilitanta: Autor ponawia ten sam ogólny tekst dotyczący interpretacji art. 160 k.k. i pozycji lekarza jako gwaranta tudzież istoty błędu medycznego. W dużej części w tym zakresie tekst składa się z kompilacji fragmentów uzasadnień wyroków sądowych, bez podawania, że są to dosłowne cytaty. Praca kończy się wskazaniem kilku przykładów ew. realizacji znamion art. 160 k.k. Nie ma to żadnego znaczenia poznawczego, a wyłącznie ilustracyjny. A szkoda, bowiem problematyka zasygnalizowana przez Habilitanta w tytule artykułu jest bardzo ciekawa z perspektywy koncepcji obiektywnego przypisania skutku. Jednak do rzeczywistych problemów badawczych Autor w swoim opracowaniu się nie odnosi.

9. *Opiniowanie sądowo-lekarskie w sprawach dotyczących zgonów okołoperacyjnych. Prokuratura i Prawo 2017, nr 7-8, s. 149*

Autor sam kwalifikuje ten tekst jako materiał szkoleniowy. (w takim zresztą dziale zamieszczono go w czasopiśmie). Zawartość merytoryczna tego artykułu w pełni uzasadnia tę kwalifikację, bowiem nie zawiera on żadnych oryginalnych twierdzeń naukowych, stanowiąc powtórzenie poglądów znanych w literaturze i orzecznictwie. Niezależnie od tego, podobnie jak w przypadku poprzedniego artykułu, ze względów formalnych nie może być on oceniany jako element „znacznego wkładu w dziedzinę nauk prawnych” z uwagi na fakt, że stanowi kompilację fragmentów wcześniejszej publikacji Habilitanta, której we wniosku nie uczyniono przedmiotem postępowania habilitacyjnego.

Odpowiednio więc, s. 149, to tekst ze s. 319 książki, s. 150 ze s. 319, s. 151 ze s. 323, s. 152 ze s. 320, 321, s. 153 ze s. 329, s. 154 ze s. 330 – 333, s. 155 ze s. 333, 334, s. 156 ze s. 335, s. 157 ze s. 335, 336, s. 158 ze s. 337, 338, s. 159 ze z. 341, 342, s. 160 ze s. 343, 345, 346, s. 161 ze s. 347, 348, s. 162 ze s. 348, 349, 353, 368, s. 164 ze s. 368. Tak jak w poprzednim tekście, brak jest zaznaczenia, że artykuł stanowi wyłącznie kompilację fragmentów wcześniej opublikowanej książki.

Na stronie 150 zawarto nadto kompilację fragmentów uzasadnień orzeczeń sądowych (bez zaznaczania, że są to cytaty dosłowne)

10. Wskazania aktualnej wiedzy medycznej w świetle odpowiedzialności karnej za błędy w sztuce lekarskiej (Studia Prawnoustrojowe 26 UWM) 2017

Już sam tytuł artykułu jest dwuznaczny bowiem sugeruje wyjaśnianie wskazań aktualnej wiedzy medycznej przez analizę odpowiedzialności karnej za błędy w sztuce lekarskiej. Prawdopodobnie Autorowi chodziło o znaczenie wskazań wiedzy medycznej dla ustalania odpowiedzialności karnej za błędy – tak przynajmniej wynika z treści artykułu.

Tekst ten jest czysto sprawozdawczy, nie zawiera żadnej oryginalnej tezy badawczej. Należy zwrócić uwagę, że w późniejszej publikacji, Habilitant in extenso publikuje fragmenty tego tekstu (w „Metodyka prowadzenia postępowania przygotowawczego w sprawach o błędy medyczne” Wolters Kluwer 2021) nie wskazując miejsca jego pierwotnej publikacji.

Sam tekst ponownie zawiera kompilacje fragmentów książki z 2016 r. I tak, na s. 53 odnajdziemy tekst ze s. 106, s. 54, 58 - 60 to fragmenty uzasadnień sądowych bez zaznaczenia, że są to dosłowne cytaty, s. 55-57 to cytaty z tekstów normatywnych

11. Błędy w sztuce lekarskiej w praktyce lekarza medycyny rodzinnej – aspekty prawnokarne i prawnomedyczne. Prokuratura i Prawo 2018, nr 5

Artykuł w pierwszej części skupia się na omówieniu regulacji ustawowych dotyczących medycyny rodzinnej (lekarza rodzinnego), dotyczy to nawet takich zagadnień, które w żaden sposób nie łączą się z tematem artykułu. Autor przedstawia następnie powszechnie przyjęty sposób interpretacji art. 160 k.k. oraz pojęcia „błędu diagnostycznego”. W dalszej kolejności ilustruje to przykładem z jednej ze znanych sobie spraw karnych. I tak skonstruowany jest cały tekst. Następuje wskazanie na określony, zidentyfikowany już dawno w literaturze typ błędu medycznego, a potem Autor ilustruje go konkretnym stanem faktycznym z akt sprawy. Nie wnika z takiego sposobu prowadzenia wywodu żadna zgeneralizowana teza. Nie jest to nawet studium przypadku, tylko zrelacjonowanie sprawy i zapadłego orzeczenia sądowego. Sam zresztą Autor wskazuje, że to co relacjonuje, ma charakter „przykładów”. Artykuł nie spełnia kryterium naukowości,

bowiem nie zawiera żadnych tez naukowych: ma charakter sprawozdawczy i ilustracyjny.

12. Błędy i nieprawidłowości w wykonywaniu zawodu farmaceuty w ujęciu prawa karnego i prawa medycznego. Prokuratura i Prawo 2021 nr 2.

Tekst ma co do zasady charakter odtwórczy i czysto sprawozdawczy, w pierwszej części, w oparciu o inne źródła, prezentujący rozwój ustawodawca dotyczący regulacji zawodu farmaceuty. W dalszej części przedstawia tekst nowej ustawy (obszerne cytaty z przepisów lub omówienia).

Odnosi się wrażenie, że Autor uczynił przedmiotem swojej pracy uzgodnienie dwóch konwencjonalnych terminów – błąd farmaceutyczny oraz błąd w sztuce aptekarskiej. Oczywistym jest, że najlepiej byłoby, gdyby jakiś termin języka prawniczego swoim zakresem znaczeniowym obejmował klasyfikowane zjawisko w sposób jak najbardziej adekwatny. Ale trudno uznać za szczególnie ważne naukowe osiągnięcie dokonywanie ustaleń znaczeniowych terminów konwencjonalnych. Ze znaczenia poszczególnych słów użytych w konstrukcji tych terminów nie można więc wyciągnąć jakichkolwiek konsekwencji o charakterze normatywnym. Użycie więc takiego lub innego terminu przez różnych autorów nie ma większego znaczenia – istotniejszy jest znaczenie, jakie się im nadaje.

Dalsze rozważania dotyczące odpowiedzialności karnej farmaceuty na gruncie art. 160 k.k. są oczywiste, żeby nie powiedzieć banalne. A szkoda, bo tematyka podjęta przez Autora, nie jest taka oczywista, zwłaszcza jeżeli chodzi o zbieg odpowiedzialności farmaceuty i lekarza, zakresu działania w zaufaniu do działań innych podmiotów (w szczególności lekarza), czy źródła i zakresu ew. obowiązków gwaranta po stronie farmaceuty.

13. Błędy i uchybienia w ratownictwie medycznym – wybrane uwagi prawnokarne i prawnomedyczne. Prokuratura i Prawo 2021, nr 4

Artykuł ten powtarza ten sam schemat: sprawozdawcze omówienie literatury i ustawodawstwa dotyczące zawodu ratownika medycznego, nie zawierające żadnych oryginalnych tez, zaś prezentacja i cytowanie tekstu przepisów następuje w stopniu znacznie szerszym niż wymagane by to było tematem pracy. Metodologia pracy jest nader

wątpliwa: Autor po przedstawieniu kwestii powszechnie znanych w literaturze, łącznie z typologią naruszenia standardu wykonywania zawodu, prezentuje ilustracyjnie przykłady różnych znanych sobie spraw karnych relacjonując złożone w tych sprawach opinie biegłych. Niestety Autor nawet nie dostrzegł jednego z nielicznych orzeczeń SN w sprawach karnych wyznaczającego standard obowiązków w zakresie ratownictwa i transportu medycznego (decyzji o przewiezieniu do konkretnej placówki). Trudno uznać za osiągnięcie naukowe opublikowanie sprawozdawcze informacji z akt jako ilustrację do możliwych typów zaniedbań po stronie ratowników. Nie bardzo zresztą widomo, czy to są sytuacje typowe, bowiem nie jest znana metodologia doboru akt spraw. Nie ma to też charakteru studium przypadku. Autor nie wyprowadza z tych ilustracji jakichkolwiek zgeneralizowanych tez. Nie da się ocenić tego artykułu jako części znacznego osiągnięcia w dziedzinie nauk prawnych.

14. Dokumentacja medyczna jako dowód w sprawach karnych Wojskowy Przegląd Prawniczy 2019 nr 3

W artykule Autor omówił przepisy dotyczące dokumentacji medycznej, zaś sam tekst stanowi kolejną wariację na temat opublikowany już w monografii z 2016 r. Omówiono w nim piśmiennictwo dotyczące dokumentacji medycznej oraz błędu medycznego. Tekst połączony jest z ilustracją z 4 spraw karnych w którym dokumentacja medyczna miała znaczenie dowodowe. Artykuł nie zawiera jednak jakichkolwiek uogólniających wniosków z analizy tych spraw. Prezentuje natomiast oczywiste tezy dotyczące znaczenia dowodowego w postępowaniu karnym dokumentacji medycznej z zakresu przebiegu choroby i leczenia

15. Odpowiedzialność karna za błędy medyczne w fizjoterapii Wojskowy Przegląd Prawniczy 2021, nr 2

Podobnie jak w poprzednich recenzowanych tekstach, Autor najpierw w sposób wyłącznie sprawozdawczy omawia literaturę przedmiotu oraz przytacza teksty przepisów dotyczących statusu zawodu fizjoterapeuty. Potem następuje przytoczenie tych samych, powszechnie znanych tez dotyczących wykładni art. 160 k.k., błędu medycznego i statusu gwaranta. Następnie Autor sporządza listę możliwych „błędów” w wykonywaniu zawodu

fizjoterapeuty, będącą prostym zaprzeczeniem tego, co w stosownym rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie czynności zawodowych fizjoterapeuty wskazano jako obowiązki zawodowe fizjoterapeuty. Poza zakresem niestety zainteresowania Autora pozostała, jak się wydaje, kluczowa kwestia, w więc ustalenie, na jakiej zasadzie fizjoterapeuta miałby być gwarantem życia i zdrowia pacjenta, co nie jest oczywiste z uwagi na charakter podejmowanych przez niego czynności zawodowych.

16. Stwierdzenie zgonu osoby żyjącej jako przykład błędu w sztuce lekarskiej – perspektywa prawnokarna i prawnomedyczna Prokuratura i Prawo 2022, nr 7-8, (współautor B.Sygit)

Pierwsza część pracy to sprawozdawcze omówienie literatury medycznej dot. tzw. „śmierci pozornej”, bez formułowania własnych ocen czy ustaleń. Dotyczy to także określenia zakresu wymagań wobec lekarza oraz powtarzania powszechnie znanych tez dotyczących błędu w wykonywaniu zawodu lekarza. Równie sprawozdawcze są rozważania dotyczące interpretacji art. 155 k.k. i 160 k.k. Autorzy prezentują w tym zakresie powszechnie znane tezy wykładnicze, łącznie z tezą, że błędne stwierdzenie zgonu jest błędem diagnostycznym. Ustalenie to jest dość oczywiste, podobnie jak teza o możliwości kwalifikowania takiego błędu z art. 160 k.k. (Autorzy nie zauważają przy tym, że w niektórych wypadkach błąd taki może prowadzić również do odpowiedzialności z art. 155 k.k. czy 156-157 k.k.). Artykuł nie zawiera żadnych oryginalnych tez badawczych o naukowym charakterze. Ma charakter wyłącznie odtwórczy i sprawozdawczy.

4. Ocena końcowa

Szczegółowa analiza poszczególnych artykułów wskazanych przez Habilitanta jako cykl mający spełnić kryteria osiągnięcia naukowego w rozumieniu art. 219 ust. 1 pkt 2 lit b p.s.w.n. prowadzi do wniosku, że część tych artykułów (poz. 5,9,6), z uwagi na to, że stanowią w pełni kompilację fragmentów wcześniej opublikowanego opracowania, nie mogą być brane pod uwagę, bowiem nie spełniają podstawowego kryterium nowatorstwa i oryginalności. Z pozostałych opracowań, 10 pozycji (3, 4, 8, 10-16) to teksty niemal zupełnie odtwórcze i sprawozdawcze, nie prezentujące nowych tez w tym zakresie

prawoznawstwa, zaś swoją oryginalność wykazującą jedynie w opatrzeniu rozważań ilustracyjnie wykorzystanymi materiałami aktowymi ze spraw znanych Habilitantowi. Sposób wykorzystania tych materiałów nie pozwala na zakwalifikowanie ich jako badań empirycznych. Wyłącznie w przypadku 3 opracowań (poz. 1, 2 i 7) można dopatrzeć się oryginalnych tez z zakresu prawoznawstwa oraz badania praktyki stosowania prawa. Trudno uznać jednak, że stanowią one jakiś cykl artykułów naukowych, będący odpowiednikiem monografii naukowej, ani tym bardziej, że stanowią one znaczący wkład w rozwój dyscypliny naukowej nauki prawne. Nie można przy tym zapomnieć, że równocześnie opracowania te zawierają błędy merytoryczne i warsztatowe.

Warto także zwrócić uwagę, że ów znaczący wkład naukowy może badać także badana w sposób zobiektywizowany, analizując wpływ publikacji Habilitanta na opracowania prace naukowe o istotnej pozycji w danej gałęzi prawoznawstwa. Nie wątpliwe takim opracowaniem jest System Prawa Medycznego. Obecnie w obiegu naukowym są dwa opracowania systemu tej gałęzi prawa przygotowane przez dwa odrębne zespoły naukowe o niekwestionowanej renomie. W opublikowanym w 2021 r. tomie Systemu Prawa Medycznego pod redakcją T. Dukiet -Nagórskiej i A. Liszewskiej (wydawnictwo Wolters Kluwer 2021) poświęconym odpowiedzialności prawnej w związku z czynnościami medycznymi, w części dotyczącej odpowiedzialności karnej nigdzie nie odwołano się do któregośkolwiek z artykułów wskazanych we wniosku habilitacyjnym jako element cyklu stanowiącego znaczące osiągnięcie naukowe. Podobnie w Systemie Prawa Medycznego pod redakcją M. Safjana i L. Boska w tomie 6, dotyczącym odpowiedzialności publicznoprawnej (Wydawnictwo Beck 2023), w jednym tylko przypisie odwołano się do artykułu wskazanego przez Habilitanta jako element cyklu. Brak jest także odwołań do jakiegokolwiek publikacji Habilitanta w najnowszym obszernym Komentarzu do ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentystry pod redakcją E. Zielińskiej (Wolters Kluwer 2022)

Mając to wszystko na uwadze stwierdzam, że wskazany, we wniosku habilitacyjnym, zespół publikacji nie spełnia kryterium cyklu powiązanych tematycznie artykułów naukowych stanowiących znaczny wkład w rozwój nauk prawnych w rozumieniu art. 219 ust. 1 pkt 2 lit b p.s.w.n.

III. Ocena osiągnięć naukowych zgodnie z art. 219 ust. 1 pkt 3 p.s.w.n.

1. Uwagi ogólne

Brak jest w obowiązujących przepisach prawa legalnej definicji pojęcia „istotna aktywność naukowa”, a sam jego zakres znaczeniowy ma charakter nieostry. Według Rady Doskonałości Naukowej pojęcie to należy rozumieć szeroko. Aktywność taka powinna być realizowana w innych określonych podmiotach, nie zaś w podmiocie, w którym zatrudniona jest osoba ubiegająca się o nadanie stopnia doktora habilitowanego. Taka aktywność musi być realizowana w co najmniej dwóch uczelniach, instytucjach naukowych lub instytucjach kultury. Z kolei, sformułowanie „w szczególności zagranicznej” stanowi przesłanki wartościującą aktywność naukową, nie zaś warunek konieczny jej spełnienia.

Niewątpliwie decydujące znaczenie dla oceny aktywności naukowej mają publikacje Habilitanta, które ukazały się po dacie uzyskania stopnia naukowego doktora. Należy przy tym zauważyć, że chodzi nie o jakąkolwiek działalność publikacyjną, ale te opracowania, którym można przypisać charakter twórczy, spełniający właściwe dla prawoznawstwa cechy naukowości. Podstawowym kryterium jest w tym przypadku oryginalność i nowatorstwo w rozwiązywaniu problemów badawczych oraz poprawność metodologiczna. W zakres publikacji naukowych nie wchodzi zatem opracowania o charakterze dydaktycznym (szkoleniowym), sprawozdawczym, odtwórczym, publicystycznym czy informacyjnym. Szeroko rozumiana działalność edukacyjna może być natomiast oceniana przez pryzmat tego aspektu działalności naukowej, jakim jest propagowanie w społeczeństwie wiedzy prawoznawczej.

Ocenie aktywności naukowej w perspektywie kryteriów wskazanych w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym może podlegać wyłącznie samodzielna działalność habilitanta. W sytuacji więc publikacji przygotowywanych we współautorstwie, ocena ta możliwa jest wyłącznie wówczas, gdy określono udział habilitanta w danej publikacji.

W tej perspektywie kwantyfikatory „istotna” aktywność naukowa odnosi się nie do liczby opublikowanych prac, ale ich wartości naukowej rozumianej jako nowatorstwo i oryginalność.

W załączonym do wniosku habilitacyjnego wykazie osiągnięć naukowych, Habilitant wskazał, że przed uzyskaniem stopnia doktora nauk prawnych opublikował jedną monografię, jeden rozdział w pracy zbiorowej, 9 artykułów naukowych i 15 artykułów

popularnonaukowych. W okresie po uzyskaniu stopnia doktora ukazało się 7 monografii, jeden podręcznik akademicki, rozdziały w 37 opracowaniach zbiorowych, 5 komentarzy do ustaw, 75 artykułów naukowych, 6 glos, 3 recenzje, 21 artykułów popularnonaukowych. Dwukrotnie Habilitant pełnił funkcje redaktora naukowego i sporządził jedno sprawozdanie. Brał także udział w 43 konferencjach naukowych, w tym w 32 z referatem. Pełnił funkcje recenzenta lub członka komitetu redakcyjnego (rady naukowej) w 7 czasopismach.

Brał udział w jednym projekcie badawczym jako wykonawca. W ramach obowiązków dydaktycznych prowadził zajęcia na Wydziale Nauk o Zdrowiu, Wydziale Lekarskim oraz Wydziale Farmaceutycznym Collegium Medicum Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Bydgoszczy z zakresu prawa, w tym szeroko rozumianego prawa medycznego oraz prawa karnego. Habilitant pełni funkcje promotora pomocniczego w jednym przewodzie doktorskim. Prowadzi także szkolenia zawodowe dla aplikantów, prokuratorów i pracowników ochrony zdrowia. Nie została wskazana ilość dotychczas wypromowanych magistrów czy licencjatów.

2. Ocena „aktywności naukowej” w postaci publikacji naukowych

Oceniając rozległy dorobek publikacyjny Habilitanta, należy zauważyć, iż układa się on w kilka obszarów tematycznych. Pierwszy z nich dotyczy szeroko rozumianych przestępstw przeciwko wyborom i referendum, kolejny to zagadnienia prawa karnego judaizmu. Wiele prac poświęconych jest kwestii błędu medycznego i odpowiedzialności karnej z tym związanej. Innym blokiem tematycznym są rozważania dotyczące szczegółowych kwestii procesu karnego, w szczególności roli biegłych, postępowania przygotowawczego, prawa do obrony, dowodów w postępowaniu karnym. Z zakresu prawa medycznego szczególnym zainteresowaniem Habilitanta cieszyły się problemy dotyczące badań klinicznych, zgody pacjenta, prawnych aspektów zgonu i statusu zwłok ludzkich, organizacji świadczeń medycznych i standardów wykonywania tych świadczeń oraz usług paramedycznych. Kilka opracowań Habilitant poświęcił przestępstwom komunikacyjnym. Jednostkowe analizy dotyczyły także różnych zagadnień na styku prawa medycznego i prawa karnego czy szczegółowym typom czynów zabronionych.

Ocenie merytorycznej w ramach recenzji poddano te publikacje, których skany dołączono do wniosku habilitacyjnego, uznając, że to sam wnioskodawca o aspektach swojej działalności, które uznaje za istotne w perspektywie art. 219 ust. 1 pkt 3 p.s.w.n. Pominięto także te prace, które były już przedmiotem oceny w ramach cyklu wskazanego przez Habilitanta jako główne osiągnięcie naukowe w rozumieniu art. 219 ust. 1 pkt 2 lit b p.s.w.n. (poz. 24,25, 28-37, 40-45 wykazu). Poza zakresem oceny dorobku naukowego pozostają poradniki (poz. 11, 12 wykazu), a także prace przygotowane we współautorstwie z innymi osobami, w których nie wskazano zakresu udziału habilitanta (poz. 23-25, 28-37, 40-45, 49, 50, 59, 62, 71, 72, 89, 96, 98, 99, 101, 109, 110, 113, 119, 126 wykazu). Trudno bowiem w takiej sytuacji ocenić, w jakim zakresie wartości naukowe tych publikacji można przypisać samemu Habilitantowi. Wskazane przez Habilitanta w wykazie osiągnięć naukowych samodzielne komentarze do różnych ustaw (poz. 48-52 wykazu) z uwagi na charakter tych publikacji i ich cel, mają niewątpliwie duży walor praktyczny, nie mogą natomiast w sposób istotny wpływać na ocenę wartości działalności naukowej Habilitanta.

Ocena szczegółowa:

1. *Prawo karne judaizmu, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2015,*

Na karcie tytułowej książki umieszczono trzy nazwiska sugerując, że są to jej współautorzy. W skanie pracy przesłanej wraz z wnioskiem habilitacyjnym nie są wskazani bezpośrednio Autorzy – a jedynie „redaktorzy naukowci”, to powoduje, że nie jest jasny status tej pracy w perspektywie jej oceny w postępowaniu habilitacyjnym. Nie wskazano także procentowego udziału habilitanta w jej przygotowaniu, co w zasadzie uniemożliwia jej uwzględnienie jako podstawy oceny dorobku naukowego. Niezależnie od wskazanych problemów o charakterze formalnym, monografia ma charakter sprawozdawczy i odtwórczy, prezentujący informacje o prawie karnym judaizmu. Trudno odnaleźć w niej oryginalne tezy badawcze.

2. *Przestępstwa przeciwko wyborom i referendum – aspekty karnomaterialne, procesowe i kryminologiczne, Volumina.pl, Szczecin-Olsztyn 2012,*

Jest to opublikowana praca doktorska, trudno więc ją zaliczyć do autonomicznego dorobku habilitanta po uzyskaniu stopnia naukowego doktora.

3. *Sekcja zwłok. Zagadnienia karnoprosowe i medyczno-sądowe*, Wydawnictwo Collegium Medicum UMK, Bydgoszcz 2014,

Opracowanie zawiera oryginalne tezy naukowe, choć głównie ma charakter sprawozdawczy. Niestety nie wskazano, w jakim zakresie udział Habilitanta w powstaniu tej pracy jest jego wkładem autorskim, co uniemożliwia ocenę autonomicznego dorobku na potrzeby postępowania habilitacyjnego.

4. *Kontrola podmiotów leczniczych*, Wolters Kluwer, Warszawa 2015

W pracy nie wskazano, w jakim zakresie opracowanie to zostało przygotowane autonomicznie przez Habilitanta. Jak stwierdzają też jego Autorzy, ma ono charakter praktyczny i informacyjny. Analiza tego opracowania potwierdza jego głównie sprawozdawczy charakter, skupiający się na prezentacji treści obowiązujących regulacji prawnych dotyczących tematu opracowania.

5. *Badania kliniczne produktów leczniczych i wyrobów medycznych. Zagadnienia prawne*, Wolters Kluwer, Warszawa 2016,

Brak wskazania stopnia udziału Habilitanta w przygotowaniu opracowania, które ma charakter sprawozdawczy i informacyjny, ograniczając się do omówienia obowiązujących regulacji prawnych adresowanego do praktyków (co zresztą wprost deklarują Autorzy opracowania we wstępie do publikacji).

6. *Mors in tabula w teorii i praktyce śledczej*, Wydawnictwo Collegium Medicum UMK, Bydgoszcz 2016,

W znacznej części treść tego opracowania była następnie publikowana jako artykuły wskazane przez habilitanta jako podstawa wniosku habilitacyjnego. Ocena znaczenia naukowego tych artykułów została zaprezentowana w poprzedniej części recenzji – w sposób odpowiedni odnosi się ona do tej monografii wskazanej jako dorobek naukowy po uzyskaniu stopnia naukowego doktora.

7. *Metodyka prowadzenia postępowania przygotowawczego w sprawach o błędy medyczne*, Wolters Kluwer 2021,

Opracowanie to w zamierzeniu Autora miało charakter praktyczny i adresowane było do osób zaangażowanych w prowadzenie postępowania przygotowawczego. Charakter tego opracowania jest w głównej mierze dydaktyczny i sprawozdawczy.

8. *Prawo ochrony zdrowia*, Wydawnictwo Difin, Warszawa 2016 (podręcznik akademicki)

Nie można ustalić zakresu autonomicznego wkładu habilitanta, a opracowanie ma charakter dydaktyczny.

9, 10 – *Leksykon prawa medycznego, Wielka Encyklopedia Prawa*

Opracowania te mają charakter sprawozdawczy i informacyjny.

13. *Miecz katowski – broń czy narzędzie?* [w:] V. Kwiatkowska-Wójcikiewicz, L. Stępka (red.), *Broń. Problematyka prawna i kryminalistyczna*, Toruń 2013

Opracowanie sprawozdawcze w oparciu o źródła z literatury przedmiotu, bez przedstawiania własnego stanowiska Autora i rozwiązania oryginalnego problemu naukowego.

14. *Wykładnia pojęcia „świadek” a odpowiedzialność karna za przestępstwo z art. 245 k.k.* [w:] S. Pikulski, M. Romańczuk-Grącka (red.), *Granice kryminalizacji i penalizacji*, Olsztyn 2013

Autor odnosi się do jednego zagadnienia związanego z interpretacją art. 245 k.k., w szczególności szerokiego lub wąskiego znaczenia terminu „świadek” użytego w tym przepisie. Autor prezentuje swoje stanowisko przedstawiając różne argumenty. W tekście wykorzystano fragmenty uzasadnień orzeczeń sądowych, Habilitant przedstawia także swoją krytyczną ocenę tych orzeczeń. Mimo wąskiego zakresu rozważań, jakich dotyczy artykuł, spełnia on cechy oryginalności i dochowuje wymagania metodologiczne rozważań dogmatycznych w zakresie wykładni prawa.

15. *Gwarancje procesowe oskarżonego - cudzoziemca w procesie karnym – ujęcie komparatystyczne [w:] O. Łachacz, J. Galster (red.), Status prawny cudzoziemca w prawie międzynarodowym. Implikacje w prawie Unii Europejskiej i polskim porządku prawnym, Olsztyn 2013*

Artykuł ma czysto sprawozdawczy charakter ograniczając się do prezentacji treści przepisów z kilku porządków prawnych oraz uregulowań polskich oraz kilku tez zaczerpniętych z orzecznictwa polskich sądów. Należy zwrócić uwagę na nieadekwatność tytułu pracy do zawartości treściowej, bowiem artykuł ogranicza się wyłącznie do prawa korzystania z pomocy tłumacza.

16. *Nienaruszalność podstawowych praw i wolności obywatelskich a proces dowodzenia w sprawach karnych – granice zastosowania nowych technologii [w:] K. Szczechowicz, K. Bronowska (red.), Technologie wykrywcze początku nowego tysiąclecia, Olsztyn 2013*

Artykuł ma charakter sprawozdawczy – ogranicza się do zrelacjonowania poglądów doktryny oraz zacytowania wybranych orzeczeń sądowych i ETPCz oraz SN USA. Autor nie przedstawia własnego stanowiska, nie rozwiązuje także żadnego oryginalnego problemu badawczego.

17. *Terroryzm religijny – motywy i metodyka działania sprawców [w:] M. Borkowski, M. Stańczyk-Minkiewicz, I. Ziemkiewicz-Gawlik (red.), Edukacja dla Bezpieczeństwa. Wyzwania i zagrożenia w XXI wieku. Aspekty militarne i niemilitarne, Gdynia 2013*

Artykuł jest omówieniem poglądów wyrażonych w literaturze, bez prezentacji własnych oryginalnych rozważań.

18. *Zakres penalizacji wybranych czynów zabronionych w polskim Kodeksie wyborczym [w:] A. Pyrzyńska, P. Rażny, J. Wojciechowska, R. Zych (red.), Wyzwania współczesnego prawa wyborczego, Toruń 2013;*

Autor prezentuje interesujące rozważania dotyczące niekonsekwencji w zakresie penalizacji niektórych zachowań w procesie wyborczym, które cechuje określony stopień

naganności i zagrożenia dla dóbr prawnych. Autor prezentuje własne stanowisko, w sposób przekonujący argumentując swoje tezy. Formułuje także warte rozważenia wnioski de lege ferenda.

19. *Zeznania świadka w judaistycznym procesie karnym* [w:] W. Cieślak, S. Steinborn (red.), *Profesor Marian Cieślak – osoba, dzieło, kontynuacje*, Warszawa 2013

Artykuł ma charakter sprawozdawczy, oparty o źródła przedmiotu, bez własnych ustaleń Autor. Niepokojący jest natomiast fakt, że całe partie tekstu in extenso, zostały następnie przeniesione do monografii „Prawo karne judaizmu” z 2015 r., która została opublikowana jako praca trzech współautorów, bez zaznaczania, że dany fragment pochodzi i pracy jednego z tych autorów.

20. *Wybrane problemy dowodowe w sprawach karnych o przestępstwa wyborcze* [w:] M. Trybus, T. Wilk (red.), *Przestępstwa rzadko podejmowane przez organy ścigania. Aspekty kryminalistyczne, materialnoprawne i procesowe*, Rzeszów 2013

Całe fragmenty tego opracowania są kopią tekstu opublikowanego doktoratu „Przestępstwa przeciwko wyborom i referendum”. O okres jednego roku uzupełniono jedynie powszechnie dostępne dane statystyczne. W publikacjach nie zaznaczono, że tekst ukazał się już drukiem. Nie wskazano również, że są to dosłowne cytaty z własnych tekstów. Obecnie trudno mi ustalić, który z tych tekstów ukazał się pierwszy, w każdym jednak przypadku narusza to zasadę rzetelności. Niezależnie od tego nie można zaliczyć artykułu do dorobku naukowego po doktoracie, skoro treść merytoryczna tego artykułu pokrywa się w znacznej części z rozważaniami zawartymi w doktoracie.

21. *The effect of selected obligatory grounds for refusal to execute The European arrest warrant on limitation of international cooperation in criminal matters* [w:] S. Pikulski K. Szczechowicz, M. Romańczuk-Grącka (ed.), *Effectiveness of Extradition and the European Arrest Warrant*, Olsztyn 2014

Tekst ma czysto sprawozdawczy charakter ograniczając się do omówienia poglądów wyrażonych w doktrynie i treści przepisów.

22. *Wpływ wybranych obligatoryjnych przesłanek odmowy wykonania europejskiego nakazu aresztowania na ograniczanie współpracy międzynarodowej w sprawach karnych* [w:] S. Pikulski, K. Szczechowicz, M. Romańczuk-Grącka (red.), *Skuteczność ekstradycji i europejskiego nakazu aresztowania*, Olsztyn 2014,

Jest to ten sam tekst co w poz. 21, który został opublikowany pod innym ISBN jako tekst w języku angielskim. Nie wiadomo z jakiego powodu został on wprowadzony w wykazie jako osobne osiągnięcie naukowe.

26. *Umowy cywilnoprawne pielęgniarek i położnych o udzielanie świadczeń zdrowotnych - wybrane zagadnienia z zakresu prawa ubezpieczeń społecznych* [w:] M. Szabłowska - Juckiewicz, M. Wałachowska, J. Wantoch-Rekowski (red.), *Umowy cywilnoprawne w ubezpieczeniach społecznych*, Warszawa 2015

Artykuł odnosi się do interpretacji szczegółowych regulacji dotyczących umów zawieranych z pielęgniarkami i położnymi. Rozważania mają charakter komentarzowy, Autor prezentuje w nich własne stanowisko opatrując oryginalnymi argumentami.

27. *Rozważania o odpowiedzialności karnej sprawców za błędy i zaniedbania popełnione przy zabiegu przetoczenia krwi* [w:] J. Kasprzak, W. Cieślak, I. Nowicka (red.), *Meandry prawa karnego i kryminalistyki. Księga jubileuszowa prof. zw. dr hab. Stanisława Pikulskiego*, Szczytno 2015

Artykuł przedstawia sprawozdawczo historie zabiegu transfuzji oraz obowiązujące w tym zakresie regulacje. Omawia także medialne doniesienia dotyczące przypadków naruszeń prawa w zakresie transfuzji. Autor formułuje krytyczną ocenę przepisów karnych zawartych w ustawie o służbie krwi, wskazując na bark prawnokarnej ochrony biorców. Sam jedna Autor częściowo kwestionuje swoje stanowisko, sugerując możliwość stosowania w tym przypadków ogólnych przepisów karnych dotyczących ochrony życia i zdrowia. Praca nie zawiera szczególnie oryginalnych i uzasadnionych tez w zakresie przedmiotu rozważań.

38. *Zasady odpowiedzialności karnej za błędy w sztuce lekarskiej w kulturach prawnych judaizmu i islamu* [w:] A. Wedeł-Domaradzka, A. Purat (red.), *Wybrane problemy*

kary i karalności, Bydgoszcz 2016

Praca jest interesującym zestawianiem poglądów na temat błędów w sztuce lekarskiej w tekstach źródłowych obu kultur wspomnianych w tytule artykułu. Autor nie przedstawia jednak własnych wyników badań, dokonując jedynie przeglądu literatury dotyczącej tematyki artykułu. W tym sensie trudno uznać, że w artykule rozwiązano oryginalny problem badawczy. Artykuł ma charakter odtwórczy.

39. *Zabieg sterylizacji na życzenie w świetle odpowiedzialności karnej za przestępstwo z art. 156 § 1 k.k.* [w:] J. Sobczak, M. Reshef (red.), *Nowe procedury medyczne a prawo*, Toruń 2016

Autor omawia poglądy prezentowane w doktrynie, Opisuje także jedną sprawę która były rozstrzygane przez ETPCz oraz jedną sprawę, w której orzekł Sąd Okręgowy w Poznaniu. W tym zakresie artykuł ma w całości odtwórczy charakter. Autor po omówieniu sprawy rozstrzyganej przez polski sąd w jednym akapicie stwierdza, że nie zgadza się z decyzjami lekarzy, którzy podejmowali działania medyczne w omawianej sprawie (chodziło o uzyskanie zgody ewentualnej na sterylizację). Trudno zrozumieć, w jaki sposób uwagi te mają związek z tematyką rozważań. We wnioskach Autor opowiada się za jednym z wyrażanych poglądów co do prawnokarnej oceny sterylizacji, nie prezentując wszakże żadnych nowych argumentów. Trudno w tym zakresie uznać, że własne rozważania Autora spełniają kryteria rozwiązania oryginalnego problemu badawczego.

42. *Prawo dowodowe w procesie judaistycznym* [w:] J. Skorupka (red.), P. Hofmański (red. nacz.), *System Prawa Karnego Procesowego*. - J. Skorupka (red. nauk.), *Tom VIII. Dowody. Część 1*, Warszawa 2019

Praca ta stanowi kompilację fragmentów opublikowanej cztery lata wcześniej monografii „Prawo karne judaizmu” (s. 1548 to tekst ze s. 191, 192 monografii, s. 1549 to s. 194, 195, 210, s. 1550 to s. 211, 212, s. 1551 to s. 212, 213, s. 1552 to s. 216, 217, s. 1553 to s. 217, 218, i 219, s. 1555 to s. 219 i 220). Są to w całości przeniesione fragmenty tekstu bez wskazania miejsca ich pierwotnej publikacji i bez oznaczenia, że ta pierwotna publikacja miała trzech współautorów. Habilitant tekst ten opublikował w Systemie Prawa Karnego Procesowego jako tekst własny.

57. *Prawnokarne aspekty wytwarzania i obrotu wyrobami medycznymi, Prokuratura i Prawo 2017*

Artykuł sprowadza się do prezentacji i omówienia wybranych regulacji prawnych. Nie zawiera żadnych oryginalnych tez naukowych. Znaczne jego fragmenty to tekst opublikowany wcześniej jako Komentarz do ustawy o wyrobach medycznych (tamten przygotowany we współautorstwie) bez zaznaczenia fragmentów, które są dosłownymi cytataми z tego komentarza (zob. np. s. 108, choć w zasadzie cały tekst jest po prostu skrótem z wcześniej opracowanego komentarza). Wskazywanie tego artykułu jako odrębnej pozycji samodzielnego dorobku naukowego, w sytuacji osobnego zamieszczenia w wykazie tego dorobku wcześniej opublikowanego „Komentarza do ustawy o wyrobach medycznych (poz. 49 wykazu), przygotowanego wraz z inną osobą, budzi wątpliwości co do rzetelności owego wykazu ale także co do ostatecznego autorstwa tekstu opublikowanego następnie w formie artykułu.

58. *Tajemnica lekarska w procesie karnym, Prokuratura i Prawo 2018, nr 1*

Artykuł ma charakter sprawozdawczy, ograniczający się do prezentacji orzecznictwa i poruszanych w tym orzecznictwie kwestii problemowych, oparty o wątpliwą metodologię (odwołanie do bliżej nieokreślonej „praktyki prokuratorskiej”) identyfikacji problemów badawczych.

61. *Odpowiedzialność karna za prowadzenie badań klinicznych produktów leczniczych bez zgody uczestnika. Prokuratura i Prawo 2019, nr 10*

Treść zawarta w tym artykule pokrywa się merytorycznie z tekstem zawartym w opracowaniu „Badania kliniczne produktów leczniczych”, z tym, że tamten tekst powstał we współautorstwie, tymczasem artykuł w Prokuraturze i Prawie został opublikowany jako tekst przygotowany wyłącznie przez Habilitanta. Rodzi to wątpliwości natury formalnej. Tekst zawiera całe fragmenty przeniesione z poprzedniej publikacji bez zaznaczania, że są to cytaty dosłowne lub parafrazy. (zob. np. s. 68, 69, 70, 71, 72 i n.) Nawet tam, gdzie tekst nie pokrywa się z wcześniej opublikowanym opracowaniem, nie wykazuje on cech

oryginalności.

63. Zakłócenie przetargu publicznego na zakup asortymentu medycznego (art. 305 k.k.) Prokuratura i Prawo 2020, nr 2

Autor w artykule w istocie kompiluje fragmenty uzasadnień orzeczeń sądowych, nie zaznaczając nawet, że są to bezpośrednie cytaty z tych uzasadnień, co może czytelnika wprowadzać w błąd co to tego, kto jest oryginalnym autorem tekstu (zob. strona 40 i n.). Informacje dot. orzeczenia zaznacza jedynie w przypisie. Pozostała część pracy ma charakter praktycznych wskazówek, która sam Autor określa jako metodykę prowadzenia postępowań. Rozważania Autora mają charakter kazuistyczny, zaś w zakresie prawoznawstwa nie zawierają oryginalnych tez badawczych.

64. Prawnokarna ochrona członków zespołu ratownictwa medycznego. Prokuratura i Prawo 2020, nr 4-5,

Artykuł ma charakter czysto sprawozdawczy i prezentuje treść wytycznych Prokuratora Generalnego w sprawie zasad prowadzenia postępowań o przestępstwa na szkodę ratowników medycznych z 2018 r. Także i w tym wypadku autor wykorzystuje całe fragmenty tekstu owych wytycznych nie zaznaczając w swoim tekście, że są to bezpośrednie cytaty. W artykule przytacza się treść przepisów prawnych dotyczących statusu ratowników medycznych. W tej części tekst również ma charakter wyłącznie sprawozdawczy. W dalszej części opracowania Autor posługuje się tą samą metodą kompilacji fragmentów uzasadnień orzeczeń sądowych oraz treści wytycznych, bez zaznaczenia dosłownych cytatów, co może sprawiać błędne wrażenie autorskiej analizy orzecznictwa. Tekst nie zawiera żadnych oryginalnych tez badawczych.

65. Sprzeciw prokuratora od postanowienia sądu o zastosowaniu tzw. warunkowego tymczasowego aresztowania. Prokuratura i Prawo 2020, nr 6

Chociaż znaczna część tekstu ma charakter sprawozdawczy i także stanowi kompilację fragmentów uzasadnień orzeczeń sądowych, Autor prezentuje w nim także własne stanowisko w sporze o charakter prawny i skutki prawne instytucji sprzeciwu prokuratora w przypadku tzw. warunkowego tymczasowego aresztowania. Argumentacja

nie jest szczególnie pogłębiona koncentrując się na zapewnieniu sprawności postępowania przygotowawczego, ma wszakże charakter oryginalny.

66 Złośliwe lub uporczywe naruszanie praw pracowniczych członków personelu medycznego (art. 218 § 1a k.k.) – problematyka prawnokarna. Prokuratura i Prawo 2020.

Opracowanie stwierdzenia szereg oczywistych stwierdzeń typu: „tym obszarze zacytować należy judykat, wedle którego ocena stopnia społecznej szkodliwości czynu może nastąpić wyłącznie po wcześniejszym stwierdzeniu, że zachowanie sprawcy w aspekcie realizacji znamion przedmiotowych, jak i zawinienia stanowi przestępstwo”

Chyba najpełniej podejście Autora do publikacji przedmiotowego artykułu charakteryzuje następujące zdanie:

„Celem niniejszego artykułu jest zwięzła charakterystyka przestępstwa określonego w art. 218 § 1a k.k., a także dokonanie swoistej klasyfikacji zachowań wyczerpujących znamiona wyżej wymienionego przestępstwa w obszarze służby zdrowia, tudzież których charakter przemawia za koniecznością zbadania ewentualnej karalności danego postępowania pracodawcy lub innych bezpośrednich przełożonych pokrzywdzonego w toku dochodzenia. Dotychczas bowiem literatura przedmiotu traktowała o występku z art. 218 § 1a k.k. w sposób ogólny, często w oderwaniu od szczególnych uwarunkowań wykonywania określonych zawodów czy specyfiki branży, rzadko sprowadzając zagadnienie przestępnego naruszania praw pracowniczych do konkretnego typu zatrudnienia lub działalności gospodarczej.” W żadnym wypadku „krótka charakterystyka” jakiegoś przepisu nie może zostać określona jako osiągnięcie naukowe, natomiast rozważania aplikacyjne wykazywać muszą jakąś doniosłość poznawczą. Jasną rzeczą jest, że nie zachodzi potrzeba publikowania artykułów dotyczących np. klasyfikacji zabójstwa w zależności od koloru oczu ofiar. W tej analizie aplikacyjnej musi istnieć jakiś potencjał uogólnienia, żeby można było mówić o tezie badawczej z obszaru prawoznawstwa. Tymczasem Autor najpierw w obszernej części swojego artykułu przytacza i omawia przepisy dotyczące podstaw wykonywania pracy w opiece zdrowotnej. Następnie Autor ponownie dokonuje kompilacji fragmentów uzasadnień różnych orzeczeń sądowych odnoszących się do wykładni znamion art. 218 k.k. oraz przytacza powszechnie znane tezy z komentarzy do Kodeksu karnego. Tymczasem tekst nie daje podstaw na do

przyjęcia, że zachodzi jakaś szczególna specyfika naruszenia uprawnień pracowniczych w zawodach medycznych (choć taka specyfika niewątpliwie istnieje). W zasadzie w całym fragmencie tekstu można by termin „zawód medyczny” zastąpić jakimkolwiek innym zawodem a rozważania zachowałyby takie samo znaczenie. W końcowej części tekstu Autor w sposób kazuistyczny wskazuje, jakiego typu naruszenia praw pracowniczych mogą zaistnieć w zawodach medycznych przez proste zaprzeczenie tego, jakie są zasady wykonywania tych zawodów określone w obowiązujących przepisach.

69. *Wojskowy pion Prokuratury Rzeczypospolitej Polskiej w ujęciu historycznym i współczesnym – geneza, rola, znaczenie Prokuratura i Prawo 2022*

Jak sam Autor deklaruje, opracowanie to ma charakter sprawozdawczy: „Zasadniczym celem niniejszej publikacji jest zwięzła prezentacja genezy i ewolucji wojskowego pionu prokuratury na podstawie dostępnych źródeł piśmienniczych i normatywnych, jak również przedstawienie – w oparciu o dane statystyczne uzyskane z Departamentu do spraw Wojskowych Prokuratury Krajowej w Warszawie – specyfiki funkcjonowania wojskowych jednostek organizacyjnych prokuratury w sprawach karnych w latach 2018–2021.”

Autor kompiluje oryginalne teksty (fragmenty) i bez zaznaczenia bezpośredniego cytatu skleja je w jedną całość, co sugeruje, że to są jego własne słowa. Tymczasem są dosłowne przeniesienia tekstów innych autorów. Jest to bardzo naganna praktyka wprowadzając w błąd czytelnika co do rzeczywistego autora tekstu. Tekst jest w znacznej części taką kompilacją lub omówieniem treści obowiązujących przepisów oraz przedstawienia danych statystycznych, bez jakiegokolwiek głębszej analizy. Zdziwienie budzi fakt, że habilitant zakwalifikował ten tekst do kategorii „artykuły naukowe”

73. *Prawnokarna ochrona wyborów i referendum w ustawodawstwach niektórych państw obszaru postsowieckiego Studia Wyborcze 2013, t. XVI*

Artykuł zawiera przetłumaczone na język polski przepisy (części szczególnej kodeksów karnych) wybranych ustawodawstw karnych innych krajów oraz informacje dotyczące naruszeń standardów wyborczych pochodzące z raportów OSCE/ODIHR. Omówienie angielskich tłumaczeń stosownych rozdziałów kodeksów karnych dotyczących

przestępstw wyborczych, bez odniesienia się do zasad odpowiedzialności i zasad wymiaru kary pozbawione jest nawet znaczenia poznawczego. Trudno też mówić o spełnieniu przez Autora wymogów metody prawnoporównawczej, zwłaszcza, że dostęp do oryginalnego tłumaczenia na język angielski omawianych przepisów jest dla każdego otwarty. Wnioski przedstawione przez Autora nie zawierają oryginalnych tez i są oczywiste.

74. Przestępczość wyborcza w Republice Federalnej Niemiec – model ochrony prawnokarnej wyborów, charakter zjawiska i skala zagrożenia, Studia Wyborcze 2015, tom XIX,

Artykuł ma charakter czysto sprawozdawczy. Autor omawia angielskie tłumaczenie stosownych przepisów niemieckiego kodeksu karnego dodając do tego dość przypadkowo wybrane tezy interpretacyjne z niemieckich komentarzy do tych przepisów. Następnie uzupełnia swój tekst o dane statystyczne pobrane ze strony www.destatisic.de oraz informacje z raportów OSCE/ODIHR dotyczące przebiegu wyborów w Niemczech. Omawia także kilka orzeczeń sądowych, które zapadły w sprawie nadużyć wyborczych. Artykuł ten nie ma walorów naukowych. Wnioski są mało odkrywcze, analiza danych niepogłębiona, metodologia badań prawnoporównawczych niezachowana.

75. Wybrane zagadnienia przestępstwa składania fałszywych zeznań przez żołnierzy (art. 233 § 1 k.k.), Wojskowy Przegląd Prawniczy 2014, nr 4,

Cześć dogmatyczna opracowania ma charakter bardzo uproszczony i czysto sprawozdawczy. Druga część pracy ma charakter, z założenia, prezentacji wyników badań empirycznych. Nie przedstawiono, wszakże żadnej metodologii prowadzenia tych badań, wskazując tylko sygnatury spraw z WSG w Olsztynie. Brak jest wyjaśnienia, czemu wybrano akurat ten sąd, w jaki sposób dokonywano wyboru spraw. Niewielka liczba przebadanych akt nie pozwala na formułowanie generalnych wniosków. Nie przedstawiono danych statystycznych – Autor ograniczył się do prezentacji kazuistycznie ujętych różnych spraw karnych na zasadzie ilustracyjnej. Nie wiadomo przy tym, w jaki sposób dochodził do ustaleń motywacji sprawców. Badania te nie spełniają podstawowych warunków warsztatowych.

77. *Prawnokarna ochrona wybranych praw pacjenta, Wojskowy Przegląd Prawniczy 2020, nr 1,*

Tekst ma charakter sprawozdawczy – omawia odpowiednie regulacje prawne oraz sprawozdanie Rzecznika Praw Pacjenta (kompiluje fragmenty tekstu sprawozdania). Dalsza część tekstu to z kolei kompilacja fragmentów uzasadnień sądowych. Autor pomija aktualną literaturę przedmiotu. W pracy nie odnalazłem żadnej oryginalnej tezy czy argumentacji w zakresie kwestii będących przedmiotem ustaleń Autora. Tekst nie ma charakteru artykułu naukowego.

78. *Działalność wojskowych komisji lekarskich w świetle wybranego orzecznictwa sądowoadministracyjnego. Wojskowy Przegląd Prawniczy 2020 r.*

Tekst, według wstępnej deklaracji Autora, ma charakter sprawozdawczy („ma być prezentacją”) i taki też jej w swej treści. Autor cytuje treść przepisów oraz kompiluje (bez stosowania znaku cytatu) fragmenty uzasadnień wyroków sądowych. Autor zresztą często używa formuły, wskazującej na jakąś linię orzeczniczą czy mnogość wyroków sądowych (np. „w orzecznictwie” albo „orzecznictwo często koncentruje się na...”), po czym wkleja fragment z uzasadnienia jednego tylko wyroku sądowego. To jaskrawe naruszenie reguł warsztatowych. Autor stosuje także bezosobowy zwrot „podnosi się, że...”, po czym wkleja fragment tekstu z uzasadnienia wyroku. Użyty zwrot sugeruje, że coś jest przedmiotem szerokiej refleksji lub debaty, gdy chodzi tymczasem wyłącznie o jednostkową wypowiedź sądu. Tekst artykułu uzupełniony jest opisem kilku konkretnych spraw (także opis tych spraw zostaje „przekopiowany” z tzw. części historycznej uzasadnienia orzeczeń zamieszczonych na platformach internetowych). Tego typu teksty nie mają żadnej wartości naukowej, a ich umieszczenie przez Habilitanta w kategorii „artykuły naukowe” wprowadza w błąd co do charakteru artykułu.

79. *Przestępstwa znieważenia i poniżania podwładnych pełniących służbę wojskową (art. 350 k.k.), Wojskowy Przegląd Prawniczy 2020,*

Tekst ma charakter sprawozdawczy, zawiera omówienie przepisów oraz kompilację fragmentów uzasadnień orzeczeń sądowych. Rażącem naruszeniem warsztatowym, na granicy plagiatu, jest wprowadzanie do opracowania fragmentów tekstów innych autorów

bez zaznaczania, że są to dosłowne cytaty (zaznaczanie jedynie w przypisie). Czytelnik może pozostawać w błędnym przekonaniu, że jest to własny tekst Autora, tymczasem jest to zastosowanie techniki kopiuj-wklej, bez zaznaczenia faktu, że jest to dosłowny cytat, czego nie niweluje fakt zamieszczenia pod danym fragmentem tekstu ogólnego odniesienia do tekstu źródłowego. Autor prezentuje informacje o charakterze oczywistym, zresztą wprost zaczerpując je z opublikowanych komentarzy do Kodeksu karnego. Razi fakt, że nawet ilustrując tekst przykładami korzysta z opracowań innych autorów (przykład z ćwiczeniami gimnastycznymi)

80. *Odpowiedzialność karna żołnierza za odmowę wykonania rozkazu (art. 343 k.k.), Wojskowy Przegląd Prawniczy 2021*

We wstępie do tego artykułu Autor sam deklaruje, że zawarte w nim rozważania nie mają charakteru naukowego. Stwierdza bowiem, że „w publikacji zebrano i uporządkowano najważniejsze zagadnienia związane z wykładnią przepisów art. 343–344 k.k., biorąc pod uwagę bogaty dorobek orzecznicy sądów wojskowych oraz poglądy wybitnych przedstawicieli doktryny prawa karnego. Rozważania w tym względzie poprzedzają prezentacja istoty i znaczenia rozkazu dla funkcjonowania sił zbrojnych, a także historyczno-prawny zarys ewolucji odpowiedzialności karnej za odmowę wykonania rozkazu w wojsku polskim.”

Trudno przyjąć, że takie „zebranie” i „uporządkowanie” ma charakter rozwiązania oryginalnego problemu naukowego. Tekst, tak jak w wielu innych publikacjach Habilitanta, jest kompilacją fragmentów tekstów doktrynalnych innych autorów oraz uzasadnień orzeczeń sądowych, najczęściej bez zaznaczania, że są to cytaty dosłowne. Ma on wyłącznie charakter informacyjny i sprawozdawczy. Tekst nie ma charakteru artykułu naukowego.

To samo dotyczy dwóch kolejnych tekstów:

82) *Przestępstwo znęcania się nad podwładnym w warunkach pełnienia służby wojskowej (art. 352 k.k.), Wojskowy Przegląd Prawniczy 2021, nr 3, s. 5-23;*

83) *Dezercja (art. 339 k.k.) – wybrane zagadnienia prawnokarne, prawno-historyczne i komparatystyczne, Wojskowy Przegląd Prawniczy 2022, nr 1, s. 35-63;*

84. *Przestępstwa seksualne w kulturze prawnej judaizmu a prawo karne współczesnego Izraela. Studia Prawnoustrojowe 2013*

Jest to komplikacja lub rekapitulacja rozdziału z monografii „Prawo karne judaizmu”, z tym, że ta monografia miała trzech współautorów, w artykule Habilitant występuje jako samodzielny i jedyny autor tymczasem w znacznej części ten sam tekst został następnie wykorzystany w monografii „Prawo karne judaizmu” wydanej jako dzieło trzech współautorów. W tekście znajdują się dosłowne całe akapity przeniesione z wcześniejszej publikacji (np. s. 88 monografii, s. 89 artykułu, 90 monografii, 89 artykuł, 92 mon., 91 art., 202 mon. 88 art., 202mon 89 art.). Artykuł powołano tylko raz w przypisie w końcowej części monografii. Sam tekst jest relacją z tekstów źródłowych i ma charakter sprawozdawczy.

85. *Bezprawne udostępnianie i umożliwianie dostępu do jednostkowych danych medycznych. Studia Prawnoustrojowe 2015*

Artykuł nie zawiera bez oryginalnych tez, stanowi natomiast kompilację fragmentów orzeczeń sadowych, tez z komentarza i literatury. Tekst ma charakter czysto sprawozdawczy uzupełniony ilustracyjnie opisem jeden ze spraw karnych.

86. *Wyłudzenie refundacji na leki: modus operandi sprawców; motywy ich działania oraz szkodliwość społeczna nadużyć Studia Prawnoustrojowe 2015*

W publikacji tej przeanalizowano współczesne mechanizmy nadużyć związanych z refundacją leków pod kątem sposobu działania sprawców, ich motywacji oraz oceny stopnia szkodliwości społecznej czynu. Wnioski poczynione w niniejszym opracowaniu opierają się na analizie wybranych spraw karnych o przestępstwa z art. 270 k.k., art. 271 k.k. oraz art. 286 k.k., dotyczących wyłudzenia świadczeń z tytułu refundacji leków. Wydaje się, że prezentacja tych właśnie zagadnień mogłaby stanowić istotny wkład w opracowywanie skutecznych metod zapobiegania przestępczości w omawianym obszarze. Niestety praca oparta jest na analizie jedynie 6 wybranych losowo sprawach karnych, bez określenia szczegółów dotyczących metodologii wyboru spraw. Są to opisy pojedynczych przypadków, co nie daje żadnych podstaw do prezentowania uogólniających

tez zawartych we wnioskach. Wnioski te zresztą są dość oczywiste. Trudno ocenić, na czym miałyby polegać naukowy charakter tej publikacji.

88. Prawa mniejszości w kontekście systemu sprawiedliwości plemiennej – uwagi na tle prawnokarnym. Polski Rocznik Praw Człowieka i Prawa Humanitarnego, tom III, Olsztyn 2012

Praca jest interesująca, wskazująca na alternatywne wobec państwowego prawa karnego, systemy społeczne odpowiedzialności karnej. Ilustrowana zaczerpniętymi z literatury anglojęzycznej przykładami funkcjonowania takich systemów w różnych kulturach

90. Bluźnierstwo w wybranych kulturach prawnych. 2014.

Praca przytacza stworzone w literaturze definicje bluźnierstwa. W części dotyczącej judaizmu pokrywa się z tekstem opublikowanym następnie we współautorstwie jako książka Prawo karne judaizmu (2015). W części dotyczącej islamu to rekapitulacja pracy Prawo karne islamu oraz relacja z doniesień prasowych. Analiza bluźnierstwa w odniesieniu do państw kultury chrześcijańskiej ma bardzo powierzchowny charakter (cytaty z wypowiedzi Jana Pawła II). Tekst jest prezentacją tez zaczerpniętych z literatury, w tym literatury anglojęzycznej. Ma w większości charakter sprawozdawczy.

91. Corruption Crimes in the British Election Law – Law and Forensic Science 2013, vol. 6

Artykuł jest w części rekapitulacją analiz zawartych w doktoracie. W części dotyczącej prawa brytyjskiego ma charakter sprawozdawczy, opisujący znany z dostępnych powszechnie źródeł rozwój instytucji karnych dotyczących korupcji wyborczej w UK oraz omówienie stosownych przepisów. Brak jest w artykule oryginalnych tez naukowych.

97. Stosunek wielkich religii do sekcji zwłok – Forum Teologiczne 2014, tom XV

Praca czysto sprawozdawcza, cytująca poglądy wyrażone w literaturze przedmiotu (anglojęzycznej przede wszystkim). Brak własnego stanowiska Habilitanta.

100. Przyjmowanie leków ograniczających zdolności psychomotoryczne kierowców powodujących wypadki drogowe. Wybrane zagadnienia karnoprocesowe, Paragraf na Drodze 2015, nr 11

Sam Autor określa swoją pracę, jako omówienie zagadnienia. Dodatkowo wskazuje na metodę „studium przypadków” (5 spraw) co jest bardzo wątpliwe metodologicznie. Praca przyczynkarska. Wnioski są banalne. Nadużyciem jest twierdzenie, że praca oparta jest o „badania empiryczne”.

102. Przyczyny oddalenia wniosku o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu rekonstrukcji wypadków drogowych w postępowaniu cywilnym. Paragraf na Drodze 2015, nr 12

W artykule brak jest przedstawienia metodologii badań aktowych (okres, teren, jak próbę losowa przeprowadzono, bardzo mała próbka). Potem ten materiał aktowy wykorzystywany jest wyłącznie w sposób ilustracyjny (przykład). Wartość poznawcza takich badań jest znikoma.

108. Rzecz o potrzebie nowelizacji art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych na przykładzie działalności leczniczej. Prawo Budżetowe Państwa i Samorządu 2014, nr 4

Artykuł ma charakter przyczynkarski i przypomina raczej opinię prawną, zawierającą kompilację tekstów normatywnych i cytatów z uzasadnień orzeczeń sądowych. Jedyne w końcowej części zawiera własne sugestie Autora co do konieczności zmian legislacyjnych

115. Braki dokumentacji medycznej i ich wpływ na przebieg postępowania

dowodowego w sprawach karnych. Kwartalnik Prawno-Kryminalistyczny 2015, nr 3

Artykuł ma charakter sprawozdawczy, opublikowany w bardzo niszowym czasopiśmie, nie wskazującym nawet na to, czy umieszczane w nim teksty podlegają procesowi recenzowania. Tekst sprowadza się do opisowej analizy 5 spraw, nie wiadomo na jakiej zasadzie wybranych oraz zawiera omówienie tekstu przepisów, bez szczególnej ich analizy.

116. Wartość dowodowa obdukcji lekarskiej wykonanej na żądanie pokrzywdzonego w sprawach karnych dotyczących przemocy w rodzinie. Kwartalnik Policyjny 2015, nr 3

Taki sam charakter tekstu jak wcześniej: omówienie przepisów i kilku wybranych spraw wybranych bez określenia metodologii wyboru. Trudno to nawet nazwać sposób prezentacji tych spraw jako studium przypadku. Artykuł nie ma charakteru naukowego.

118. Sporządzanie karty zgonu i karty martwego urodzenia a określenie płci płodu. Genetyka + Prawo. Kwartalnik Naukowy Zakładu Genetyki Molekularnej i Sądowej Collegium Medicum Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, 2015

Autor sam jest w zespole redakcyjnym. Brak jest w tym czasopiśmie informacji o redakcji naukowej. Tekst sprawozdawczy, sprowadza się do omówienia i zacytowania tekstu przepisów oraz kompilacji fragmentów uzasadnień orzeczeń sądowych.

123. Poświadczenie przez lekarza nieprawdy w dokumentacji medycznej (art. 271 § 1) – wybrane zagadnienia praktyczne. Przedsiębiorstwo i Prawo 2018, nr 1

Artykuł składa się z zespołu cytatów z uzasadnień orzeczeń sądowych i komentarzy. Tekst w pełni sprawozdawczy – nie ma charakteru naukowego.

124. Udział prokuratura w postępowaniu administracyjnym – wybrane zagadnienia praktyczne. Przedsiębiorstwo i Prawo 2019, nr 5

Tak jak no to wskazuje tytuł, artykuł ma znaczenie praktyczne sprowadzając się do omówienia przepisów ustawy oraz kompilacji fragmentów uzasadnień orzeczeń sądowych. Artykuł nie ma charakteru naukowego.

125. *Czyn nieuczciwej konkurencji w obszarze działalności leczniczej – wybrane aspekty praktyczne* *Przedsiębiorstwo i Prawo 2019, nr 7*

Ocena jak wyżej.

3. Ocena pozostałej aktywności naukowej, w tym współpracy międzynarodowej

Habilitant wskazał w autoreferacie, że po uzyskaniu stopnia doktora brał udział w 43 konferencjach naukowych. To znaczna liczba, zastrzeżenie budzi jednak rzetelność zawartych w tym autoreferacie informacji. Np. pod pozycją 39 wskazano na udział w „Międzynarodowej Konferencji Naukowej”, tymczasem na oficjalnej stronie internetowej zaznaczono, że jest to konferencja krajowa o charakterze studenckim (<https://konferencje.uwm.edu.pl/ogolnopolska-studencka-konferencja-naukowa-prawo-sport-w-nowoczesnym-spoleczenstwie-medyczne-etyczne>)

W przypadku kolejnej „konferencji międzynarodowej” (poz. 32) Habilitant nie zaznaczył, że ma ona charakter studencko-doktorancki i organizowana jest przez Studenckie Koło Naukowe Prawa Wyborczego „Elektor” UMK (Habilitant określa ją jako konferencję zorganizowaną „na Wydziale Prawa i Administracji” UMK. Podobnie ma się rzecz z konferencją z poz. 32, która również faktycznie organizowało Studenckie Koło Miłośników Społeczeństw i Kultury Antyku ROMANITAS, podobnie jak konferencję z pkt 29 (Koło Nauk Penalnych UWM),

Zdecydowana większość konferencji wymienionych w autoreferacie, w których Habilitant brał udział i wygłaszał referat, organizowanych było w Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie, w Toruniu lub Bydgoszczy, a więc w miejscach, z którymi Habilitant realizował przewód doktorski lub był związany zawodowo. Wyjątkowo tylko Habilitant bierze udział w konferencjach organizowanych przez inne jednostki naukowe. Poza wystąpieniami organizowanymi przez instytucje ukraińskie, brak jest także udziału w konferencjach poza granicami Polski.

Habilitant nie przebywał na żadnym stażu czy stypendium zagranicznym ani krajowym. Prowadził jedynie zajęcia dydaktyczne na Politechnice Bydgoskiej, czego nie

można określić jako aktywności naukowej prowadzonej w innej niż zatrudniająca, jednostce naukowej. Aktywność w zakresie współpracy międzynarodowej należy ocenić jako niewystarczającą.

Dr Damian Wąsik był członkiem komitetów organizacyjnych kilku konferencji naukowych a także pełni funkcje recenzenta w czasopiśmie Prokuratura i Prawo, Wojskowy Przegląd Prawniczy. Krotowski Przegląd Prawniczy, Przedsiębiorstwo i Prawo, Humianitas and Social Science, Sztuka Leczenia Art. Of Healing, członka kolegium redakcyjnego w czasopiśmie Prokuratura i Prawo i Wojskowy Przegląd Prawniczy lub rady naukowej w Orzecznictwie Sądów Polskich.

4. Wnioski końcowe

Ocena publikacji wskazanych we wniosku Habilitanta jako publikacje naukowe jest niekorzystna. Trudno uznać by te nieliczne opracowania, które zawierają metodologicznie poprawne rozwiązanie jakiegoś problemu naukowego lub oryginalne tezy naukowe spełniły samodzielnie kryterium „istotnej” aktywności naukowej. Takich opracowań jest zaledwie kilka. W ogromnej większości publikacje Habilitanta mają charakter odtwórczy, komentatorski, sprawozdawczy lub po prostu szkoleniowy. Razi niedochowywanie podstawowych wymagań metodologicznych w zakresie badań empirycznych (dobór akt). Niedopuszczalne jest wprowadzanie do tekstu dosłownych cytatów z uzasadnień sądowych, tekstów innych aktorów czy własnych wcześniej opublikowanych tekstów, bez zaznaczania tego odpowiednimi znakami graficznymi. Trudno jest także przejść do porządku dziennego nad ponownym publikowaniem tego samego tekstu, bez informowania o tym czytelnika, zwłaszcza że wcześniej tekst ten był oznaczany jako utwór mający kilku współautorów.

Większość opracowań Habilitanta została opublikowana w czasopiśmie, w których był on recenzentem lub członkiem kolegium redakcyjnego (Prokuratura i Prawo, Wojskowy Przegląd Prawniczy), Znaczna część pozostałych publikacji ukazało się w wydawnictwach związanych są z miejscem aktywności Habilitanta (Olsztyn, Toruń).

Habilitant nie był kierownikiem żadnego grantu naukowego, brak jest aktywności o charakterze międzynarodowym, nie odbywał on żadnego stażu krajowego czy zagranicznego. Na uznanie zasługuje duża aktywność konferencyjna, choć, jak już

wspomniano, ma ona bardzo lokalny charakter, a także działania o charakterze popularyzatorskim i edukacyjnym.

Mimo więc tego, że wskazana w autoreferacie działalność publikacyjna habilitanta jest w wymiarze ilościowym i tematycznym bardzo duża, w większej części nie ma charakteru aktywności naukowej. Fakt, że dane opracowanie zostało opublikowane w recenzowanym czasopiśmie czy wydawnictwie zbiorowym nie oznacza bowiem, że zawiera w sobie faktycznie oryginalne rozwiązanie jakiegoś problemu badawczego charakterystycznego dla prawnictwa. Należy ubolewać, że nie zwrócono na to uwagi Habilitantowi na wcześniejszym etapie jego kariery zawodowej.

Biorąc pod uwagę te wszystkie okoliczności nie mogę stwierdzić, by wskazana we wniosku habilitacyjnym aktywność Habilitanta w płaszczyźnie publikacyjnej, konferencyjnej, dydaktyczno-organizacyjnej oraz prowadzenia badań naukowych, współpracy międzynarodowej, oceniana łącznie, spełniała ustawowe kryterium „istotnej działalności naukowej”

IV. Konkluzja recenzji w przewodzie habilitacyjnym

Biorąc powyższe pod uwagę, stwierdzam, że nie zostały spełnione kryteria określone w art. 219 ust. 1 pkt 2 lit b i pkt 3 p.s.w.n. wymagane dla nadania Panu dr. Damianowi Wąsikowi stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk prawnych. Wskazany przez habilitanta zespół 16 artykułów nie stanowi „cyklu artykułów naukowych” będących „znacznym wkładem” w rozwój nauk prawnych, zaś opisana w autoreferacie działalność nie spełnia ustawowego kryterium „istotnej aktywności naukowej”.

Włodzimierz Wróbel

Kraków, 30 stycznia 2024 r.